

Özel Sağlık Sigortası Sözleşmelerinde Yenidoğan Bebeğin Sigorta Himayesinden Faydalanma Hakkı (TTK md. 1517)

The Right of a Newborn to Benefit from Insurance Coverage in Private Health Insurance Contracts (TCC Art. 1517)

Tekincan Akif Karaarslan

Marmara Üniversitesi, Hukuk Fakültesi,
Deniz Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul,
Türkiye,
akif.karaarslan@marmara.edu.tr,
ror.org/02kswqa67

Geliş Tarihi/Received: 24.09.2024
Kabul Tarihi/Accepted: 14.01.2025
Yayınlanma Tarihi/ Available Online:
07.02.2025

Öz: Özel sağlık sigortası sözleşmesi, TTK md. 1511-1519 arasında düzenlenen ve sigortalı kişinin sigorta süresi boyunca poliçede gösterilen teminat limitleri dahilinde hastalanması yahut kaza sonucu yaralanması durumunda muayene ve tedavi giderlerini sigorta kapsamına alan bir sigorta sözleşmesi türüdür. Kanun koyucu, özel sağlık sigortası sözleşmelerine ilişkin hükümleri düzenlerken toplum sağlığı ilkesini göz ardı etmemiş, VVG (Versicherungsvertragsgesetz) § 198’de düzenlenen yenidoğanın ve evlat edinilen küçüğün sigorta teminatına dahil edilmesi düzenlemesini TTK md. 1517’de hüküm altına almıştır. Ayrıca kanun koyucu, yenidoğanın ve evlat edinilen küçüğün geçmişe etkili olarak sağlanan sigorta teminatına dahil olması için doğumdan ya da evlat edinme tarihinden itibaren iki ay içinde yapılacak bir bildirimi de yeterli görmüştür. TTK md. 1517, 1520 uyarınca emredici olarak düzenlenmiş; lakin hüküm içerisine aksi kararlaştırılmadıkça ibaresi yerleştirilmiştir. Çalışmada “aksi kararlaştırılabilir” ibaresinin ve yenidoğanın ve evlat edinilen küçüğün dahil olduğu bu sigorta teminatının kapsamı Alman hukukunda var olan görüşler ışığında değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Özel Sağlık Sigortası, Sigorta Teminatı, Hastalık Sigortası, Sigorta Himayesi, Sigorta Primi

Abstract Private health insurance contract is a type of insurance agreement regulated between the Articles 1511-1519 of Turkish Commercial Code. These contracts encompass medical examination and treatment expenses within the coverage limits specified in the policy in case the insured person falls ill or is injured by an accident during the insurance period. The legislator, while establishing the provisions related to private health insurance contracts, has not overlooked the principle of public health. He has included the regulation stipulated in GICL § 198 which is regarding the inclusion of newborns and newly adopted children in the insurance coverage within Article 1517 of TCC. Additionally, the legislator deems it sufficient for the newborn or newly adopted child to be included in the insurance coverage through a notification made within two months from the date of birth or adoption. Article 1517 of TCC is mandatory in accordance with Article 1520 of TCC, but the phrase 'unless otherwise agreed within the provision' is included. In this study, the phrase 'unless otherwise agreed' and the scope of this insurance coverage that includes newborns and newly adopted children has been evaluated in light of the opinions existing in German law.

Keywords: Private Health Insurance, Insurance Coverage, Sickness Insurance, Insurance Premium

Extended Abstract

The interests of the insured that are worthy of protection in the areas of illness or health are safeguarded through Private Health Insurance, and the insured’s treatment-related expenses are covered by the insurer within the policy limits, provided that they occur during the insurance period. These insurance contracts have a hybrid structure since they are subject to the provisions of indemnity insurance when they cover treatment expenses, and to the provisions of sum insurance when the amount written in the policy is paid.

The legislator incorporated the provision into Article 1517 of the Turkish Commercial Code (TCC) from §198 of the German Insurance Contract Act (VVG), with linguistic and semantic modifications, stating

that a newborn or adopted minor may be included in the insurance coverage. TCC Article 1517 and VVG §198 both regulate the inclusion of newborns and adopted minors in the insurance coverage, without differentiating between health insurance and private health insurance (PHI).

In German law, it has been debated whether §198 VVG applies to all private health insurance types. Some scholars have argued that this broadens the insurer's obligations significantly. However, the VVG Reform Commission did not take these criticisms into account, opting for a provision that does not differentiate. In the Commission report dated May 30, 2002, it was mentioned that there was a request to limit the scope of application of §178d VVG (now §198 VVG, 2008) to better align with social policy. However, the Commission found no reason for such limitations and considered that even in cases like overseas or travel health insurance, there could be situations warranting protection under social policy.

The provision in question regulates that a newborn or adopted minor can be included in the insurance coverage with a notification made within two months from the birth or adoption date. Since the law does not specify who should make this notification and how, these issues need to be addressed. In our view, the request for the newborn to benefit from the coverage should be submitted by the policyholder. Since the policyholder is the party to the insurance contract and holds the right to make changes to the contract, the statement for including the newborn in the insurance coverage constitutes a personal right. Therefore, the right's exercise will only take effect through the policyholder's declaration. It should be noted that the term "exercise" here refers to the will to exercise or not exercise the right. Once the policyholder decides to exercise this right, their statement can be conveyed to the insurer by the policyholder's representative. Thus, in cases where the mother or father is insured but not the policyholder, the newborn will only be covered under the insurance with a notification made by the policyholder or their representative. For instance, if a Private Group Health Insurance contract is established to cover all employees in a workplace where the mother is employed, the newborn will only be covered by insurance following the notification made by the employer (the policyholder). If the notification is made by the insured mother or father instead of the policyholder, the notification will be invalid and have no effect. However, this request should not be interpreted by the insurer as a new health insurance proposal; if the mother or father explicitly requests, a PHI policy must be established for the baby.

Nevertheless, it is important to consider Article 1412 of the TCC, which states that in situations where the legal consequences are based on the knowledge or conduct of the policyholder, the insured, or the beneficiary in life insurance, must be aware of the insurance if they act as a representative. Therefore, considering the provisions of PHI, where the exercise of rights is tightly bound to the policyholder, if the mother or father is insured but not the policyholder, they can only convey the policyholder's declaration to the insurer when acting as the policyholder's representative.

The recipient of the notification must be the insurer or their agent. In this context, Article 1416 of the TCC should be taken into account. This article specifies that notifications made by the policyholder can be delivered to the insurer or the agent who intermediates the contract.

As for the legal nature of the notification, it must be sent within two months from the birth. The law does not clarify whether the declaration must be sent or received within the two-month period. Therefore, it should be accepted that sending the notification within the two-month period is sufficient. However, in German law, there are opposing views that state the declaration must be received by the insurer within two months.

In our opinion, the notification constitutes the exercise of a right that is strictly bound to the policyholder. As the coverage is retroactively effective from the birth or adoption date, there is no need for the insurer's acceptance for the newborn or adopted minor to benefit from the coverage. Additionally, since TCC Article 1520 partially mandates the provision in TCC Article 1517, the phrase

"unless otherwise agreed" should be interpreted as allowing the insurer to request an additional premium when the newborn is included in the insurance coverage. This constitutes an exception to the fixed premium principle, typically found in insurance contracts, meaning that the premium agreed upon at the contract's inception will change within the policy period when the newborn is included in the coverage.

The study also examines when the policyholder's premium debt becomes due and when the insurer's liability begins. It concludes that the insurer's liability starts with the notification, retroactively covering the newborn, without requiring the payment of an additional premium. However, in terms of coverage commencing from the notification date, the additional premium, due once the endorsement is received by the policyholder, must be paid. Furthermore, in cases where multiple PHI contracts exist for the parents, the study discusses how coverage should be determined, taking into account views from German law. It concludes that the newborn or adopted minor should be included in the PHI policy that provides the higher coverage. If the coverage amounts differ, combined coverage should be provided.

Finally, the study examines whether minimum insurance periods or waiting periods can be established under TCC Article 1517, based on German law and the partial mandatory nature of TCC Article 1520. It concludes that under Turkish law, no such periods can be stipulated for including a newborn or adopted minor in the insurance coverage.

Giriş

Özel sağlık sigortası sözleşmeleri^{1,2} (ÖSS), sigortalı kişinin, sigorta süresi ve poliçede yazılı teminat limitleri³ ile sınırlı olarak hastalanması yahut kaza sonucu yaralanması durumunda muayene ve tedavi giderlerini sigorta himayesi altına alan sigorta sözleşmesi türüdür⁴. Adı geçen sigorta sözleşmesi, TTK md. 1511-1519 arasında can sigortaları başlığı altında düzenlenmektedir. Ancak öğretilde, ÖSS'nin sigorta sözleşmelerinin sınıflandırılması hususundaki yeri tartışmalı haldedir. Bir görüş, özel sağlık sigortası sözleşmelerinin meblağ sigortası değil zarar sigortası niteliğinde olduğu; bu nedenle zarar sigortaları başlığı altında düzenlenmesi gerektiği belirtmektedir⁵. Katıldığımız görüşe göre Özel sağlık

¹ Sağlık Sigortaları, mevzuat uyarınca Genel Sağlık Sigortası ve Özel Sağlık Sigortası olarak ikiye ayrılmaktadır. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu (RG T: 16/06/2006, Sayı, 26200), Genel Sağlık Sigortalarına ilişkin hükümleri düzenlemekte 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) (RG T: 14/02/2011, Sayı:27486) ise Özel Sağlık Sigortaları Yönetmeliği (ÖSSY) ile birlikte Özel Sağlık Sigortalarına ilişkin hükümleri düzenlemektedir. Bu nedenle çalışmada Genel Sağlık Sigortası ile karışıklığı önlemek adına "Özel Sağlık Sigortası" terimi kullanılmıştır.

² Özel Sağlık Sigortası Sözleşmeleri kendi arasında İhtiyari Sağlık Sigortası, Tamamlayıcı ve Destekleyici Özel Sağlık Sigortası ve Seyahat Sağlık Sigortası olarak üçe ayrılmaktadır: İlknur Uluğ Cicim: "Covid-19'un Özel Sağlık Sigortaları ve Tamamlayıcı Sağlık Sigortalarına Etkisi", 2020 Sonrasında Deniz Ticareti ve Sigorta Hukuku: Olası Sorunlar, ed. Sezer İlgin/Bülent Sözer, (İstanbul: Vedat Kitapevi, 2017), 187; Cüneyt Süzel: "Özel Sağlık Sigortası Sözleşmesinin Hukuku Niteliği, Tarafları ve Ömür Boyu Yenileme Garantisi", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi 24/2 (2018), 932.

³ TTK md. 1513 aksi kararlaştırılmadığı sürece Özel Sağlık Sigortası Sözleşmesi ile sağlık giderleri teminatı, gündelik hastane teminatı, iş görememe teminatı ve bakım giderleri-gündelik bakım teminatının karşılanacağını hüküm altına almıştır. Hükümün mehzazı VVG § 192 ise Özel Sağlık Sigortalarının, hastalık yahut kaza sonucu gerekli hale gelmiş tedavi giderleri ile gebelik-doğum için ortaya çıkacaklar dahil olmak üzere hastalıkların önceden saptanması adına yapılan tedavilerle ilgili giderlerin karşılanmasını kapsadığını düzenlemektedir: Erich Prölss, Martin Anton, Wolfgang Voit, *Versicherungsvertragsgesetz: VVG* (CH BECK: 2020), § 192; Öğretilde ise TTK md. 1513'ün eksik olarak düzenlendiği belirtilmekte ve VVG § 192 gibi kaza sonucu ortaya çıkan giderlerin de Özel Sağlık Sigortası teminatına dahil olması gerektiği belirtilmektedir: Samim Ünan: *Türk Ticaret Kanunu Şerhi VI. Kitap Sigorta Hukuku Cilt III* (İstanbul: Onikilevha Yayınları, 2017), 405; Uluğ Cicim ise "all risk" durumunun yaratıldığını ve bu düzenlemenin sorun yaratabileceğini belirtmektedir: İlknur Uluğ Cicim: "Özel Sağlık Sigortası Sözleşmelerinde Birden Çok Sigorta", *Sigorta Hukukunun İki Güncel Sorunu: İnsansız Araçlar – Sorumluluk ve Özel Sağlık Sigortalarında Birden Çok Sigorta Sempozyumu*, ed. Serap Amasya (İstanbul: Onikilevha Yayınları, 2020), 216; Melih Şirin, *Özel Sağlık Sigortası* (İstanbul: Onikilevha Yayınları, 2022), 112 vd.

⁴ Ünan, *Cilt III*, 404; Bade Alaçam Kırtay, *Özel Sağlık Sigortası Sözleşmesi*, (Ankara: Seçkin Yayınları, 2022), 16, Uluğ Cicim, *Covid-19*, 187; Mustafa Çeker, *Sigorta Hukuku* (Adana: Karahan Kitapevi, 2018), 339; Rıza Ayhan, Hayrettin Çağlar, Mehmet Özdamar: *Sigorta Hukuku*, (6. Baskı, Ankara: Yetkin Yayınları, 2023) 403; Hacı Kara, *Sigorta Hukuku*, (2. Baskı, İstanbul: Onikilevha Yayınları, 2022), 442; Şaban Kayıhan: "Hastalık ve Sağlık Sigortası" *Regesta Hukuk Dergisi* 5/2 (2020), 262; Tamer Bozkurt, *Sigorta Hukuku*, (13. Baskı, Yetkin Yayınları: 2022) 350; Barış Günay, *Sigorta Hukuku*(Ankara: Seçkin Yayınları, 2022), 263; İsmail Demir, *Sigorta Hukuku*, (Ankara: Yetkin Yayınları, 2023) 376.

⁵ Uluğ Cicim, *Birden Çok Sigorta*, 215; Mertol Can, *Türk Özel Sigorta Hukuku Cilt I* (Ankara: Adalet Kitapevi, 2018), 209.

sigortası sözleşmesi hem zarar hem de meblağ sigortasının özelliklerini taşıyan karma nitelikte bir sigorta sözleşmesi olarak tezahür etmektedir⁶.

Özel sağlık sigortası sözleşmesi, sigortacı⁷ ile sigorta ettiren arasında akdedilmektedir. TTK md. 1511 gereği sigorta ettiren, sigorta sözleşmesini kendi lehine olacak şekilde akdedebileceği gibi bir başkası lehine de yaptırabilecektir⁸. Sigorta ettiren, kendi lehine özel sağlık sigortası sözleşmesi akdettiğinde sigortalı sıfatını kazanacak ve sağlık sorunları nedeniyle yapacağı giderler kendi lehine teminat altına almış olacaktır. Şayet sigorta ettiren, kendisinden başka bir kişinin sağlık sorunları nedeniyle yapacağı giderler için özel sağlık sigortası akdettiye bu durumda lehine sözleşme akdedilen sigortalı üçüncü kişi, rizikonun gerçekleşmesi üzerine sigortacıya başvurabilecektir.

TTK md. 1517/I ise doğum sırasında, ana ve/veya babadan biri için yaptırılmış bir ÖSS'nin bulunması durumunda aksi kararlaştırılmadığı takdirde doğumun tamamlanmasından itibaren yapılacak iki aylık bildirim süresi içerisinde yenidoğanın sigorta himayesinde dahil edileceğini düzenlemekte; ikinci fıkra ise evlat edinilen küçük bakımından da birinci fıkranın uygulanacağını hüküm altına almaktadır. Benzer şekilde VVG § 198 'de doğum itibarıyla en az ana ya da babanın özel sağlık sigortası bulunduğu durumlarda sigortacının, yeni doğan bebeği doğum anından itibaren geriye dönük olarak, sigorta kapsamına almakla yükümlü olduğunu düzenlemektedir.

Bu perspektifte çalışmada ÖSS'nde sunulan teminat kapsamına yenidoğan bebeğin dahil edilmesini sağlayan TTK md. 1517, VVG § 198 ışığında ele alınacaktır.

⁶ Ayhan/Çağlar/Özdamar, 144; Şirin, 10; Çeker, 339.

⁷ Sigortacılar, Sigortacılık Kanunu (SK) (RG T: 14.06.2007, Sayı: 26552) md. 5/II uyarınca yalnızca hayat ya da hayat dışı sigorta gruplarının birinde faaliyet gösterebilecektir. Bu gruplar içerisinde yer alan branşlar Bakan tarafından belirlenmektedir: İrem Aral: "Türk Hukuku ve Avrupa Birliği Direktifleri Uyarınca Hayat Dışı Sigorta Şirketlerinin Kurulma ve Faaliyete Geçme Aşamasında Denetimi", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 14/3 (2008), 62; Bakan, bu yöndeki belirlemesini ise Sigorta Branşlarına İlişkin Tebliğ (RG T: 11/07/2007, Sayı: 26579) ile yapmış özel sağlık sigortalarını, hem Hayat Grubu Branşının 7 numarasına hem de Hayat Dışı Branşın 2 numarasına yerleştirdiğinden bu sigorta türünü hem Hayat hem de Hayat Dışı Sigorta gruplarında faaliyet gösteren sigortacılar akdedebilecektir: Süzel, ÖSS, 939. Bakan ve Müsteşarlık ifadeleri, 47 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile sırasıyla "Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurulu" ve "Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu" olarak değiştirilmiştir. Dolayısıyla Bakanın görevlerini "Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurulu" yerine getirecektir.

⁸ Ünan, *Cilt III*, 393; Şirin, ÖSS, 46; Kayıhan, ÖSS, 263; Rayegan Kender, *Türkiye'de Hususi Sigorta Hukuku* (İstanbul: Onikilevha Yayınları, 2021), 262.

I. Yenidoğanın Özel Sağlık Sigortası Himayesinden Faydalanmasının Amacı

VVG § 198 (a.F.-alte Fassung VVG§ 178d) /mehazı⁹ TTK md. 1517, ÖSS ve hastalık sigortaları¹⁰ bakımından toplum sağlığının korunması adına¹¹ prim-riziko dengeli¹² ilkesine istisna getirmekte ve sigortadan yararlanacak kişilerin sayısını genişletmektedir¹³. Ayrıca Alman hukukunda hükmün tarihsel gelişimi incelendiğinde; doğumda mevcut olan veya ciddi hastalıkları olan çocuklar için sigorta teminatı alınamayan durumlarda sigorta himayesinin sağlanmasını garanti etmek amacıyla getirildiği ifade edilmektedir¹⁴.

Bu perspektifte, hükmün amacının ceninin hukuki varlığı açısından da değerlendirilmesi gerekmektedir. Zira cenin, kişiliğini TMK md. 28 gereği tam ve sağ doğmakla kazanmaktadır. Bu halde tam ve sağ doğmadan evvel (*anne karnındayken*), annesine bağlı olan cenin için yapılacak sağlık giderleri aksi kararlaştırılmadıkça TTK md. 1513/I-a uyarınca anneye sunulan gebelik/doğum teminatı kapsamında karşılanacaktır. Tam ve sağ doğum ile kişiliğini kazanan yenidoğan ise TTK md. 1517 gereği ana/babanın sigortasına dahil olarak sigortalı sıfatını (*bebek lehine sigorta*) kazanacaktır¹⁵.

II. Yenidoğan Bebeğin Dahil Olacağı Özel Sağlık Sigortası Sözleşmesinin Türü

TTK md. 1517 ve VVG § 198, yenidoğan ve evlat edinilen küçüğün sigorta himayesine dahil olmasını düzenlerken hem hastalık sigortalarını hem de ÖSS'ni kapsam altına almakta herhangi bir ayrıma gitmemektedir¹⁶.

⁹ TTK md. 1517'nin gerekçesinde hükmün Alman Sigorta Sözleşmeleri Kanunu'ndan alındığı ifade edilmektedir. VVG'nde yenidoğan bebeğin sigorta himayesine dahil olması, başlangıçta özel olarak oluşturulmuş bir koruma aracı olarak sigorta şirketlerinin genel şartlarından (AVB) kaynaklanmaktaydı. 1994 yılında, yenidoğan bebeğin sigorta himayesine dahil olması mülga (a.F.-alte Fassung) VVG'ne §178d maddesi ile dahil edilmiştir. Reform sonrasında hüküm yeni (n.F. neue Fassung) VVG § 198 olarak tadil edilmiş; uygulama alanını evlat edinilen çocukları da kapsayacak şekilde genişletmiştir: Ernst Brück, Hans Möller, Oliver Brand, *Versicherungsvertragsgesetz, (Krankenversicherung)* (De Gruyter:2020), § 198 Rn. 1.

¹⁰ Hastalık sigortaları, sigortacının sözleşmede kararlaştırılan hastalıklardan birinin sigortalı şahsın vücudunda meydana gelmesi durumunda sözleşme ile kararlaştırılan meblağın varsa lehtara ödenmesi gerektiği tipik bir meblağ sigortası sözleşmesidir; Can, 213; Ünan, *Cilt III*, 389; Çeker, *Sigorta Hukuku*, 337; Öğretide, hastalık sigortalarında rizikonun, gerçekleştiğinde çok yüksek giderler ortaya çıkabilecek vahim hastalıkların oluşturduğu ifade edilmektedir: Muhammed Şeker, *Sağlık Sigortasında Teminatın Kapsamı*, Dokuz Eylül Üniversitesi SBE Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi (İzmir: 2024) 64.

¹¹ § 198'in, sosyal-politik bir motivasyona sahip olduğu; yeni doğanlar ile evlat edinilen çocuklar için kesintisiz bir sigorta koruması sağlamayı amaçlamadığı; ayrıca serbest piyasada, genetik veya doğum sürecinden kaynaklanan hastalıklar, anormallikler vb. yaşayan yeni doğanlar için özel sağlık sigortası yaptırmak oldukça zor olduğu yönünde: Brück/Möller/Brand VVG § 198 Rn. 2. Ayrıca gerekçe için bkz: Begr. RegE BTDrucks. 12/6959 S. 105; Bu durum, 30 Mayıs 2002 tarihli sigorta sözleşmesi hukukunda yapılacak reformlarla ilgili hazırlanan ara raporda da ele alınmıştır. Raporda bu düzenleme, sosyal politik bir arka plana sahiptir ve amacı, mevcut hastalıklar nedeniyle piyasada sigorta sağlanamasa dahi çocuklar için sigorta korumasını teminat altına almak olduğu belirtilmektedir. Evlat edinilen çocuklar için ise, aynı hüküm § 178d Abs. 2 VVG'de sınırlı bir kapsamda geçerlidir. Zwischenbericht der Kommission zur Reform des Versicherungsvertragsrechts vom 30. Mai 2002, 143.

¹² <<https://www.jura.uni-hamburg.de/media/einrichtungen/sem-versicherungsrecht/gesetzesaenderungen/zwischenbericht-der-vvg-kommission-2002-05-30.pdf>> (18 Eylül 2024) Benzeri uygulamalarının anayasal/vergisel bağlamda eleştirisi için: Helge Sodan, *Private Krankenversicherung und Gesundheitsreform 2007*(Berlin: Duncker Humblot, 2010) 103 vd.

¹³ Primin rizikoya uygun olması ilkesi, sigortacının taşıdığı sorumluluğun, sigorta ettirenin ödediği prime karşılık gelmesini ifade etmektedir. Prim, rizikoya göre fazla tutulursa kişiler sigorta himayesine tabi olmaktan vazgeçecek prim, rizikoya göre az tutulursa bu takdirde sigortacının ödeme gücü zayıflayacaktır: Kender, *Sigorta Hukuku*, 53; Ali Ayli, *Zarar Sigortalarında Prim Ödeme Borcu* (İstanbul: Vedat Kitapevi, 2003) 9 vd.

¹⁴ Prölss/Martin/Voit, VVG § 198 Rn.1; Andreas Spickhoff, Jan Eichelberger, *Medizinrecht*, (CH Beck:2022), VVG § 198 Rn. 1; Christian Schoenfeld, *"Reform der Privaten Krankenversicherung insbesondere Reformfragen der Alterungsrückstellung und der künftigen Produktgestaltung"*, *Zeitschrift für die gesamte Versicherungswissenschaft*, 91, 2002, 142, Eriş, açıklanan şekilde bir düzenlemenin 6762 sayılı mülga Ticaret Kanunu'nda olmadığını belirtmekte ve böylesine bir düzenlemenin 6102 sayılı TTK'nda var olmasını ileriye ve doğru bir davranış olarak nitelendirmektedir: Gönen Eriş: *Türk Ticaret Kanunu Hükümlerine Göre Sigorta Hukuku* (Seçkin Yayınları, 2020), 1732.

¹⁵ Peter Bach, Hans Mosen, Josef Weidensteiner, *Private Krankenversicherung* (CH Beck: 2023) VVG § 198 Rn. 1.

¹⁶ Prölss/Martin/Voit, VVG § 198 Rn. 3; Schoenfeldt, *Private Krankenversicherung* 141; Ünan, *Cilt III*, 447; Karl Otto Bergmann Burkhard Pauge, Heinz Dietrich Steinmeyer, Katharina von Koppenfels-Sples, *Gesamte Medizinrecht*, (Nomos: 2024), VVG § 198 Rn. 1-4; Brück/Möller/Brand VVG § 198 Rn. 7; Heinrich Honsell, Knut Hohlfeld, *Berliner Kommentar zum Versicherungsvertragsgesetz*, (Springer:1999) § 178d Rn.1; Ayhan/Çağlar/Özdamar, *Sigorta Hukuku*, 405; Kara, *Sigorta Hukuku*, 444.

¹⁷ Prölss/Martin/Voit, VVG § 198 Rn.2.

Alman hukukunda, VVG § 198'in tüm Özel Sağlık Sigortalarına uygulanıp uygulanılmayacağı tartışılmış ve birtakım yazarlar bu durumun sigortacı açısından yelpazeyi çok genişlettiğini belirtmişlerdir. Ancak VVG Reform Komisyonu, sosyal politika açısından öğretide yapılan eleştirileri dikkate almamış, ayırım getirmeyen bir hüküm tesis etmiştir¹⁷. 30 Mayıs 2002 tarihli Komisyon raporunda, sosyal politik koruma amacına uygun olarak § 178d VVG'nin (2008 VVG §198)¹⁸ uygulama alanının sınırlandırılması talep edildiği ancak, Komisyonun, amaca yönelik bir sınırlamanın mantıklı olduğu görüşünde olduğu belirtilmiştir. Adı geçen raporda komisyon üyeleri, sözgelimi yurt dışı veya seyahat sağlık sigortasının genel olarak hariç tutulmasını uygun bir çözüm olarak görmediklerini çünkü bu durumlarda da koruma amacına uygun bir yaşam durumu söz konusu olabileceği ifade etmişlerdir¹⁹.

Bu düşünce ile Alman hukukunda, VVG §198/IV, yeni doğmuş veya evlat edinilmiş çocuk için, yurtiçinde veya yurtdışında başka bir özel veya yasal sağlık sigortası mevcutsa, seyahat sigortası bakımından VVG §198 1 ila 3 uygulanmayacağını hüküm altına almaktadır. *Bach/Mosen/Weidensteiner*, düzenlemenin, Reform komisyonu tarafından önerildiğini; 19 Nisan 2004 tarihli kapanış raporunda detaylandırıldığını belirtmektedir. Yazarlar, kapanış raporunu da göz önüne alarak bu düzenlemenin amacının, yenidoğan bakımından getirilen sigorta zorunluluğunun sosyal hedeflere uygun düşmesi ve dengeleri sağlaması için sınırlamalar getirmek olduğuna işaret etmektedir²⁰. Kanaatimizce, Türk hukuku bakımından seyahat sigortaları açısından TTK md. 1517'nin uygulanması ancak bu uygulamanın Alman hukukunda olduğu gibi sınırlandırılması gerekmektedir. Zira seyahat sigortaları, çok düşük primlerle genellikle kısa süreli ek sigorta teminatı sağlamaktadır. Sözleşme süresi içerisinde sigortalı şahsın çocuğu doğarsa; bu çocuğun sigorta sözleşmesine dahil edilmesi hem uygulama açısından olağan düşmemekte hem de sistematik olmayan aşırı yüksek ödeme yükümlülüklerine yol açabilmektedir. Ayrıca belirtmek gerekir ki seyahat sağlık sigortası, turizm için uygun fiyatlı bir kitlesel ürün olarak oluşturulmakta, ÖSS gibi uzun vadeli teminat bahsetmemektedir²¹. Şayet hükmün, seyahat sigortaları bakımından da uygulanacaksa VVG'nde olduğu gibi TTK'nda da açık hüküm getirilmeli ve ancak "yurtiçinde veya yurtdışında başka bir özel veya yasal sağlık sigortası mevcut olmadığında" md. 1517'in uygulanabileceği yönünde düzenleme sevk edilmelidir.

III. Yenidoğanın Özel Sağlık Sigortası Sözleşmesinden Faydalanması

Türk Ticaret Kanunu md. 1517 ve VVG § 198 gereği yenidoğanın ÖSS ile sunulan sigorta teminatından faydalanabilmesi için ana ve/veya baba lehine yaptırılmış bir ÖSS'nin yanı sıra doğumdan itibaren hesaplanacak iki ay içerisinde sigortacıya gönderilmesi gereken bir bildirim ihtiyacı duyulmaktadır. Bu başlık altında ÖSS ve bildirim şartları incelenecektir.

A. Ana ve/veya baba lehine yaptırılmış bir özel sağlık sigortası sözleşmesi şartı

TTK md. 1517 uyarınca yenidoğan bebeğin, ana²² ya da babadan biri için yaptırılmış sağlık sigortasından faydalanabilmesi için ilk şart, geçerli bir ÖSS'nin var olmasıdır²³. Belirtmek gerekir ki ana ya da babanın

¹⁷ Teo Langheid/Wand Manfred /Stefan Hütt: *Münchener Kommentar Versicherungsvertragsgesetz*, (CH BECK: 2017), VVG § 198 Rn. 8; Brück/Möller/Brand VVG § 198 Rn 5.

¹⁸ Alman hukukunda 2008 yılında Sigorta Hukuku alanında reform yapılmıştır. Gesetz zur Reform des Versicherungsvertragsrechts; Anılan reform, 1908 VVG'nin (*Gesetz über den Versicherungsvertrag*) değiştirilmesine ilişkin kanuni bir düzenleme değil tamamen yeni bir kanun olarak ortaya çıkmıştır.

¹⁹ *Zwischenbericht der Kommission zur Reform des Versicherungsvertragsrechts vom 30. Mai 2002*, 144.

²⁰ Bach, Mosen, Weidensteiner, VVG § 198 Rn. 2; Brück/Möller/Brand VVG § 198 Rn 4.; 30 Mayıs 2002 tarihli ara raporda da böyle bir hüküm önerileceği ifade edilmiştir: *Zwischenbericht der Kommission zur Reform des Versicherungsvertragsrechts vom 30. Mai 2002*, 144.

²¹ Schoenfeld, *Private Krankenversicherung*. 142.

²² TTK md. 1517 "ana" ibaresini içeriğinden çalışmada "ana" ifadesi kullanılacaktır.

²³ Spickhoff/J. Eichelberger VVG § 198 Rn. 2; Erwin Deutsch, *Das neue Versicherungsvertragsrecht: mit dem Text des VVG 2008-Ein Grundriss*, (VVG GmbH: 2007) 250-251; Erwin Deutsch, Thore Iversen, *Versicherungsvertragsrecht*, (VVG GmbH: 2015), 238; Schoenfeldt, *Private Krankenversicherung*, 141; Ünan, *Cilt III*, 448; Eriş, *Sigorta Hukuku*, 1732; Erhan Bora: *Sigorta Hukuku*, (Ankara: Ofset Matbaacılık, 2020), 951; Wilfried Rüffer/Dirk Halbach/Peter Schimikovski, *Versicherungsvertragsgesetz*, (Nomos: 2020) VVG § 198 Rn.2; Jens Trittman, "Pflegetagegeld für ein Behindertes Kind", **Verbraucher u. Recht**, 2023, S. 10, 378; Brück/Möller/Brand VVG § 198 Rn 7.

var olan ÖSS'nde sigorta ettiren sıfatına sahip olması gerekmektedir. Bu kişilerin lehine sağlık sigortası sözleşmesinin akdedilmesi ve sigortalı (*riziko şahsı*²⁴) sıfatına sahip olması, yenidoğanın sağlık sigortası himayesinden faydalanması için yeterlidir²⁵.

Bu çerçevede yenidoğanın, himayeden faydalanabilmesi için ana ve babanın arasında evlilik bağı aranmamaktadır. Şayet ana ve baba arasında evlilik bağı yoksa; ananın ÖSS var olduğu takdirde TMK md. 282 gereği yenidoğan ile ana arasındaki soy bağı doğumla kurulduğundan yenidoğan, yapılan bildirimle ananın ÖSS'nden istifade faydalanabilecek²⁶; ananın ÖSS'nin bulunmadığı durumlarda ise yenidoğan, babasının ÖSS'nden ancak ana ile evlilik, tanıma ya da babalık hükmü kurulması ile yararlanabilecektir²⁷. Örneğin, Celle Yüksek Eyalet Mahkemesi, *OLG Celle (8. Zivilsenat), Urteil vom 28.02.2019- 8 U 178/18 kararında*, sigortalı kişinin partnerinin sahip olduğu ÖSS bakımından, taşıyıcı annelik yoluyla dünyaya gelen bebeğin VVG § 198 hükmünden istifade edemeyeceği belirtilmekte ve bu durumunun nedeninin tarafların evlilik bağı ya da yaşam birliği kurmamaları olduğu işaret edilmektedir²⁸.

B. Bildirim şartı

Türk Ticaret Kanunu md. 1517/I c. II; yenidoğanın sigorta himayesinden faydalanmasının kendiliğinden gerçekleşmeyeceğini düzenlemekte; himayeye dahil olması için doğumdan itibaren hesaplanacak²⁹ iki ay içerisinde sigortacıya bildirimde³⁰ bulunulması gerektiğini hüküm altına almaktadır. Belirtmek gerekir ki burada bahsedilen “doğumdan itibaren hesaplanacak iki ay” ibaresi bebeğin gerçek doğduğu günü ifade etmektedir. Köln Yüksek Mahkemesi de *OLG Köln, Urteil vom 19. 2. 1997- 5 U 153/96 kararında*³¹ aynı yönde hüküm kurmuştur. Bu nedenle bebeğin erken doğduğu ya da doğması gereken tarihten daha geç doğduğu durumlarda da gerçek doğum tarihi dikkate alınması gerekmektedir.

Kanun hükmü, bildirimin kim tarafından ve ne şekilde yapılması gerektiğini düzenlemediğinden bu hususların ele alınması gerekmektedir.

Kanaatimizce yenidoğanın, himayeden faydalanmasına ilişkin talep, sigorta ettiren tarafından gönderilmesi gerekmektedir³². Zira Sigorta sözleşmesinin akidi sigorta ettiren olduğundan ve sözleşme üzerinde değişiklik yapma hakkı da ona ait olacak; yenidoğanın sigorta himayesine dahil olması için yapılan beyan kişiye sıkı sıkıya bağlı yenilik doğuran bir hak olarak karşımıza çıkacaktır. Dolayısıyla hakkın kullanımı ancak sigorta ettirenin irade beyanı ile sonuç doğurmaktadır³³. Belirtmek gerekir ki buradaki “kullanma” ibaresi hakkın kullanılıp kullanılmaması iradesi kavramını karşılamaktadır. Dolayısıyla sigorta ettiren, bu hakkı kullanmaya karar verdikten sonra sigortacıya beyanı, sigorta ettirenin temsilcisi de iletebilecektir. Bu nedenle ana ya da babanın sigortalı sıfatına sahip olduğu ancak

²⁴ Kemal Şenocak, “Hayatı Sigorta Edilecek Kişi (Riziko Şahsı) (TTK md. 1490)”. *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi* 28/4 47-82.

²⁵ Brück/Möller/Brand VVG § 198 Rn. 11; Langheid/Wandt/Hütt VVG § 198 Rn.13.

²⁶ Mustafa Dural/Tufan Ögüz/Mustafa Alper Gümüş: *Türk Özel Hukuku Cilt III Aile Hukuku*, (İstanbul: Filiz Kitapevi 2019), 265.

²⁷ Dural/ Ögüz/Gümüş, 293 vd; şayet ana doğum esnasında evliyse ancak bebek ana ile evli olan kişiden değilse bu durumda TMK md. 285/I hükmü gereği babalık karinesi uyarınca bebek kocanın özel sağlık sigortasından faydalanabilecektir: Dural/Ögüz/Gümüş, 267; ancak belirtmek gerekir ki soy bağının reddi davası açıldığı takdirde alınan hüküm neticesinde bebeğin evlilik içinde doğmadığı anlaşılırsa yenidoğan artık kocanın özel sağlık sigortasından faydalanamayacaktır.

²⁸ VersR 2019, 1482: Joachim Grote, Bastian Finkel, “Rechtsprechungsübersicht zum Versicherungsvertragsrecht im ersten Halbjahr”, *Neue Juristische Wochenschrift* 32, 2313; Ayrıca: Otto Schmidt, “Private Krankenversicherung: Kindernachversicherung bei Zeugung durch Leihmutterchaft”, *Monatsschrift für Deutsches Recht* 15 (2019), 940-941.

²⁹ Brück/Möller/Brand VVG § 198 Rn. 9.; Trittmacher, *Private Krankenversicherung*, 378; Deutsch, *VVG2008*, 251; Deutsch, Iversen, *VVG*, 238.

³⁰ Schoenfeldt, *Private Krankenversicherung*, 141; Alman hukukunda yapılan bildirimin yenilik doğuran bir hakkın kullanılması mı yoksa sigortacıya yönetilen ve kabulü zorunlu olan bir öneri mi olduğu hususu tartışmalıdır. Tartışmalar için: Prölss/Martin/Voit VVG § 198 Rn.3; Örneğin Brück/Möller/Brand VVG § 198 Rn.10'da bunun bir tasarruf hakkı olduğunu kabul etmektedir. Farklı bir perspektifte: Sigortacının, ek çocuk sigortası için başvuruda bulunurken, hamile kalmış ancak henüz doğmamış çocukların hastalıkları hakkında da soru sorması beklenebileceği yönünde mahkeme yönergesi: LG Detmold, Urteil vom 14.06.2022 - 02 O 123/21, BeckRS 2022, 31721.

³¹ VersR 1998, 352.

³² Ünán, *Cilt III*, s 447; Spickhoff/J. Eichelberger, *VVG* § 198 Rn. 4; Brück/Möller/Brand VVG § 198 Rn .11.

³³ Harun Demirbaş: *Yenilik Doğuran Haklar*, (İstanbul: Vedat Kitapevi, 2007), 42.

sigorta ettiren olmadığı ÖSS'nde ancak sigorta ettiren ya da temsilcisi tarafından yapılacak olan bildirimle yenidoğan sigorta himayesine kavuşacaktır³⁴. Sözgelimi ananın çalıştığı işyerinde, tüm işçileri kapsayacak şekilde Özel Grup Sağlık Sigortası sözleşmesi kurulduysa ancak işveren olan sigorta ettirenin yapacağı bildirimle yenidoğan sigorta koruması dahil olacaktır³⁵.

Bu bildirimin sigorta ettiren tarafından değil de sigortalı ana ya da baba tarafından yapılması durumunda bildirim geçersiz olacak ve herhangi bir sonuç doğurmayacaktır. Ancak bu talep sigortacı bakımından yeni bir sağlık sigortası sözleşmesi önerisi olarak da algılanmaması gerekmekte ana ya da baba açık bir şekilde talep ederse bebek lehine ÖSS kurulmalıdır. Lakin burada bir hususa dikkat edilmesi gerekmektedir. TTK md. 1412, sigorta ettirenin bilgisine ve davranışına hukuki sonuç bağlanan durumlarda sigortadan haberi olmak şartıyla sigortalının, temsilci söz konusu ise temsilcinin, can sigortalarında lehtarın da bilgi ve davranışının dikkate alınacağını belirtmektedir. Anılan hüküm bakımından ÖSS'nde hakkın kullanım iradesi sıkı sıkıya sigorta ettirene bağlı olduğundan, ana/baba sigorta ettiren değil de sigortalıysa bu durumda sigorta ettirenin temsilcisi olarak hareket şartıyla sigorta ettirenin beyanını sigortacıya iletebilmesi gerekmektedir.

Bildirimin muhatabı ise sigortacı yahut acentesine olmalıdır. Burada TTK md. 1416 hükmünün göz önüne alınması gerekmektedir. Mezkûr madde, sigorta ettiren tarafından yapılacak tebliğ ve bildirimlerin sigortacı ya da sözleşmenin yapılmasına aracılık eden acenteye yapılabileceğini hüküm altına almaktadır.

Söz konusu bildirimin hukuki niteliği ise doğumdan itibaren iki ay içinde gönderilmesi gerekmektedir. Kanun, beyanın gönderilmesinin mi yoksa ulaşmasının mı gerektiği konusunda herhangi bir açıklık içermemektedir. Bu nedenle sigorta ettirenin iki aylık süre içerisinde beyanı göndermesinin yeterli olduğu kabul edilmelidir³⁶. Ancak Alman hukukunda aksi yönde görüşler olup; bu beyanın iki ay içerisinde sigortacıya varması gerektiğini ifade eden yazarlar da bulunmaktadır³⁷.

Bu çerçevede yapılan bildirim, kurucu yenilik doğuran bir hakkın kullanılması olarak kabul edilmelidir. Zira bu hakkın kullanılmasıyla teminatın ve rizikonun kapsamı genişlemekte sigortacının sunduğu himayeye yenidoğan, sigortalı sıfatı ile dahil olmaktadır³⁸.

Kanun koyucu, yenidoğanın, sigorta himayesinden faydalanması için sigorta ettirene tanınan yenilik doğuran hakkın kullanımını iki aylık hak düşürücü süreye bağlayarak hakkın muhatabı olan sigortacıyı korumayı amaçlamaktadır. Zira iki aylık süre içerisinde hakkın kullanılmasıyla ya da kullanılmaması halinde düşmesiyle sigortacının hukuki durumu da netleşmiş olmaktadır³⁹.

Bu perspektifte TTK md. 1517, beyanın şekli bakımından herhangi bir şart aranmamaktadır. Ancak Sağlık Sigortası Genel Şartları (SSGŞ) md. 14, sigorta ettirenin, sigortacıya yapacağı ihbar ve tebliğler sigortacının merkezine veya sigorta sözleşmesine aracılık yapan acenteye, noter aracılığıyla veya yazılı olarak yapılması gerektiğini belirtmektedir. Bu nedenle yapılan beyan, noter aracılığıyla yahut yazılı olarak yapılmalıdır. Sigorta ettiren, bu bildiriminde poliş numarasına yer vermeli, yenidoğan ya da evlat

³⁴ Spickhoff/J. Eichelberger VVG § 198 Rn. 5;

³⁵ Öğretide Çiftçi, TTK md. 1517'nin grup şeklinde akdedilen ÖSS'nde uygulanamayacağını belirtmektedir. Yazara göre TTK md. 1517'nin misyonu, ana/baba için akdedilmiş hastalık veya sağlık sigortasıdır. Sigorta başta bir grup sigortası olarak akdedilmemektedir. Grup sigortalarında ise sözleşmede tanımlanan grup kavramına dâhil olanlar için bir grup lideri tarafından sağlanan sigorta himayesi söz konusudur: Tuğba Çiftçi, *Grup Sigortası Kavramı ve Tabi Olduğu Hukuki Esaslar*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 2016, 31; Yazarın görüşlerine katılmamaktayız. Himayeyi grup lideri sigorta ettiren değil, sigortacı sağlamaktadır. Ayrıca gruptaki her bir şahıs ayrıca sigortalı sıfatına sahip olup; sözleşme sonuna kadar himayeden faydalanma hakkına sahiptir. Yine TTK md. 1517 sınırlayıcı bir anlamda içermemektedir. Bu halde TTK md. 1517'nin grup şeklinde akdedilmiş ÖSS bakımından uygulanmasında da bir mahzur bulunmamaktadır.

³⁶ Ünan, *Cilt III*, 54

³⁷ Aksi yönde ulaşmasını arayan görüş için: Brück/Möller/Brand VVG § 198 Rn. 9. Yazarlar, sigortacının gecikmiş beyanı kabul etmesi durumunda yenidoğanın haktan yararlanacağını ileri sürmektedir.

³⁸ Demirbaş, *Yenilik Doğuran Haklar*, 45.

³⁹ Alman hukukunda benzer yönde: Brück/Möller/Brand VVG § 198 Rn. 9.

edinen için sigorta himayesi talebinde bulunduğunu açıkça belirtmelidir. Ayrıca yenidoğanı sigorta himayesine dahil etmek istiyorsa; doğum tarihini belgeye yazmalı doğum belgesini de ek olarak eklemesi gerekmektedir^{40, 41}.

Nihai olarak mezkûr hak, yenilik doğurucu statüde olduğundan sigortacının kabulüne ya da işleme katılmasına da gerek duyulmamaktadır. Dolayısıyla sigorta ettiren tarafından hakkın kullanılmasıyla hukuki sonuç meydana gelmekte; yenidoğan sigorta himayesinden faydalanmaya başlamaktadır.

IV. Sigortacının Konu Hakkında Aydınlatma Yükümlülüğü

Sigorta sözleşmelerinde sigorta ettirenin asli borcu, sözleşmede kararlaştırılan primi ödemekken; sigortacının ise ödenen bu prime karşılık sözleşmede kararlaştırılan rizikoyu sözleşmesi süresi içerisinde taşımaktır. Lakin sözleşme ile sunulan bu ürün, soyut nitelikte olmasının yanı sıra sözleşmenin/poliçenin içerisinde yer alan bilgilerde teknik/anlaşılmaz terimler yer almakta; bundan mütevellit sigorta ettirenin haklarını-yükümlülüklerini ve sigorta teminatı altına alınan menfaati anlaması zorlaşmaktadır⁴². Bu açığı kapatmak için; TTK md. 1423 ve Sigorta Sözleşmelerinde Bilgilendirmeye İlişkin Yönetmelik'te (SSBİY) düzenlenen aydınlatma yükümlülüğü düzenlemekte; sigortacıya, sözleşmenin akdinden önceki görüşme sırasında sözleşmeye taraf olmak isteyen müstakbel sigorta ettirene, sözleşme hakkında bilgi vererek sözleşmeyi akdedip akdetmeyeceğine, akdedecekse hangi şartlarla akdedeceği konusunda kararını vermesini sağlayan ayrıca sözleşme süresi içerisindeki gelişmeleri aktararak sigorta ilgililerinin, sözleşmeden en doğru şekilde faydalanmasını kanuni bir görev olarak getirmektedir⁴³.

Kanun koyucu, TTK md. 1423'te sigortacının, sigorta ettirene, sözleşme öncesi aydınlatma yükümlülüğü bakımından sigorta sözleşmesine ilişkin tüm bilgileri, sigortalının haklarını ve özel olarak dikkat etmesi gereken hükümleri, gelişmelere bağlı bildirim yükümlükleri hakkında bilgi vermesinin yanı sıra sözleşme süresi içerisinde sigorta ilişkisi bakımından önemli sayılacak olayları ve gelişmeleri de sigortalıya açıklaması gerektiğini hüküm altına almakta ancak sayılan bu kavramların neleri açıklamak istediğini belirsiz bırakmaktadır⁴⁴. SSBİY ise bu konuda durumu aydınlatmakta SSBİY md. 8, sözleşme öncesi bilgilendirme metninin içeriğini düzenlerken SSBİY md. 10 ise sözleşme süresi içerisindeki bilgilendirme yükümlülüğünü düzenlemektedir.

Öğretide ise TTK'nda yalnızca "sigortalı" ifadesinin kullanılması eleştirilmekte yalnızca sigortalıya ait hakları değil, sigorta ettirene ait hakların da bildirilmesi gerektiği ifade edilmektedir⁴⁵. Öğretide diğer yönde bir görüş ise kanun koyucunun "sigortalı" ifadesi ile kendi lehine sigorta ettiren kişiyi göz önüne aldığını belirtmekte; buradaki ifadenin sigorta ettiren olarak yorumlanması gerektiğini ileri sürmektedir⁴⁶.

TTK md. 1423 hükmü ile aynı doğrultuda olmak üzere Özel Sağlık Sigortası Sözleşmeleri Yönetmeliği (ÖSSY) md. 5 hükmü de sigortacının sözleşme öncesi aydınlatma yükümlülüğünü düzenlemektedir.

⁴⁰ Ünan, *Cilt III*, 454: yazar, kanunda herhangi bir şekil şartı öngörülmediğinden şekil serbestisinin geçerli olduğunu belirtmektedir.; Form örneği için: Ludwig Bergschneider, *Beck'sches Formularbuch Familienrecht*, (6. Baskı, CH BECK:2022), VI. Bereich Personen Bölümü 4. Başlık.

⁴¹ Şayet ileride ele alınacağı üzere evlat edildiği küçüğün sigorta himayesine dahil edilmesini istiyorsa bu takdirde evlat edinilen küçüğün doğum tarihi ve kimlik fotokopisinin yanı sıra evlat edinmeye ilişkin mahkeme ilamını da ek olarak eklemesi icap etmektedir.

⁴² Sefa Er, *Sigortacının Aydınlatma Yükümlülüğü*, (Ankara: Adalet Yayınları, 2023), 112.

⁴³ Kübra Yetiş Şamlı, "Sigortacının Aydınlatma Yükümlülüğünü Düzenleyen TTK m. 1423 Hükmüne İlişkin Bazı Değerlendirmeler". *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 22/3 (2016), 2979; Yazıcıoğlu/Şeker Ögüz, *Sigorta Hukuku*, 104; Şirin, *ÖSS*, 85; Günay, *Sigorta Hukuku*, 78; Demir, *Sigorta Hukuku*, 242.

⁴⁴ Samim Ünan, *Türk Ticaret Kanunu Şerhi VI. Kitap Sigorta Hukuku Cilt I*, (İstanbul: Onikilevha Yayınları, 2016), 227; Neyzen Fehmi Dolar, *Sigortacının Aydınlatma Yükümlülüğü* (Ankara: Seçkin Yayınları, 2023), 139; Er, *Aydınlatma*, 390; Şirin, *ÖSS*, 86.

⁴⁵ Ünan, *Cilt I*, 227; Taşkın, maddenin gerekçesi incelendiğinde gayenin sözleşmenin akidinin aydınlatılması yönünde olduğunu ancak hükmün kapsamında yalnız sigortalı ifadesinin yer almasının kanun koyucunun özensiz davranmasından dolayı ortaya çıktığını ifade etmektedir: Melda Taşkın, *Krediye Bağlı Hayat Sigortası Sözleşmesi*, (İstanbul: Onikilevha Yayınları, 2019) 166.

⁴⁶ Er, *Aydınlatma*, 211.

Mezkûr madde; sigorta yaptırmak isteyen müstakbel sigorta ettirenlere, tarafların hak ve yükümlülükleri konusunda her türlü bilginin sigortacı tarafından verilmesi gerektiğini hüküm altına almaktadır⁴⁷. Dolayısıyla sigortacı, sigorta ettiren ile sağlık sigortası sözleşmelerinin görüşmeleri esnasında aydınlatma yükümlüğünü yerine getirirken TTK md. 1517 hükmü hakkında bilgi vermeli; yenidoğanın iki aylık süre içinde yapılacak olan bildirimle sigorta himayesi kapsamına girebileceğini açıkça ifade etmelidir⁴⁸. Ayrıca ÖSSY md. 5/I, ÖSS akdetmek isteyen kişilere, sözleşme yapmak kararını etkileyebilecek hususlarda bilgi verilmesini, sözleşme müzakereleri esnasında sigortacının, sigorta ettirene sigorta sisteminin teknik işleyişi konusunda yardımcı olması gerektiğini düzenlemektedir⁴⁹. Yine ilgili hüküm, sigortacının sözleşmenin devamı sırasında da bilgilendirmeye ilişkin mevzuata uyması gerektiğine işaret etmektedir.

Kanaatimizce ÖSSY md. 5, TTK md. 1423 ve SSBİY ile paralel hükümler ihtiva etmekte aydınlatma yükümlülüğü çift aşamalı bir şekilde düzenlenmektedir. Dolayısıyla sigortacının, sigorta ettirene hem sözleşmenin kurulması esnasında doğrudan hem de sözleşmenin devamı sırasında sigorta ettirenin sorusu üzerine, yenidoğanı sigorta himayesine dahil etme hakkının bulunduğunu ayrıca bu hakkın kullanılmak istenmesi üzerine gereken bilgileri vermesi ve prosedürü açık ve anlaşılır bir şekilde izah etmesi gerekmektedir. Ancak belirtmek gerekir ki Kanaatimizce sigortacının, yenidoğanın himayeye dahil olması hakkında bilgilendirme yükümlülüğü asıl olarak sözleşmenin kurulması anına matuftur. Bu görüşme esnasında sigortacının bilgilendirmeyi yerine getirmesi gerekmektedir. Zira sözleşme süresi içerisinde, sigortacının, sigortalı şahsın doğum yaptığına dair bilgiyi öğrenmesini sağlayacak bir sistem ya da uygulama mevcut değildir. Dolayısıyla sözleşme süresi içerisinde böyle bir gelişme, sigortacıya bildirilmiş ve bu durum hakkında soru sorulmuşsa ancak sigortacının o takdirde bilgilendirme yükümlülüğünün doğduğunun kabul edilmesi hem uygulamaya hem de menfaatler dengesine uygun düşmektedir⁵⁰.

V. TTK md. 1517'nin Kanuni Olarak Geçmişe Etkili Sigorta Niteliği

TTK md. 1517 ve VVG § 198'in lafzına göre; sigorta himayesi, yeni doğum olgusunun iki aylık bir bildirim süresi içerisinde sigortacıya bildirilmesi halinde, sigortacıya bildirim tarihinden itibaren değil bebeğin doğumunun tamamlanmasından itibaren başlamaktadır⁵¹. Bu durum ise kanuni olarak geçmişe etkili

⁴⁷ Ünan, *Cilt III*, 470.

⁴⁸ Sigortacının TTK md. 1517 hakkında hiç ya da yeterli bilgi vermeyerek sözleşme öncesi aydınlatma yükümlülüğünü ihlal ettiği durumlarda ise sigorta ettiren, SSBİY md. 7 gereği temeli *culpa in contrahendo* ilkesine dayanan tazminat talebinde bulunabilecektir: Dolar, 224; Bu durumda sigorta ettiren ortaya çıkan zararlar ihlalin arasında illiyet bağı bulunması halinde zararın tazminini talep edebilecektir.

⁴⁹ Esasında bu durum sigortacının danışmanlık yapma yükümlülüğünde olduğunu göstermektedir. Danışmanlık yapma yükümlülüğü çeşitli seçeneklerin sigorta ettirene sunulması ve onun belirli bir yönde karar verebilmesini sağlamaya ilişkin yönergeleri içermektedir. Sigortacının asıl görevi bilgilendirme yükümlülüğü objektif durumu düzenlerken; danışmanlık yapma yükümlülüğü subjektif değer yargılarının aktarılmasını hedef almaktadır: Er, 123. Lakin TTK md. 1423'te yalnızca sigortacının aydınlatma yükümlülüğü düzenlenmekte; lakin danışmanlık yapma yükümlülüğüne dair bir ibare yer almamaktadır. Bu çerçevede bilgilendirme yükümlülüğünün danışmanlığı kapsamadığı kabul edilmektedir: Emine Yazıcıoğlu, "Sigortacının Bilgilendirme (Aydınlatma) Yükümlülüğü" *Sigorta Hukuku Sempozyumları*, (İstanbul: Onikilevha Yayınları, 2018) 391-392; Dolar, *Aydınlatma*, 75-76; Bu halde kanaatimizce TTK md. 1423 ile getirilmeyen danışmanlık yapma yükümlülüğü ÖSSY ile sigortacının omuzlarına yüklenmektedir. Aksi yönde: Er, *Aydınlatma*, 124: yazar, kanuni bir düzenleme olmasa da tüm sigorta sözleşmeleri bakımından dürüstlük kuralından doğan bir danışmanlık yapma yükümlülüğünün olduğunu belirtmektedir. Ayrıca belirtmek gerekir ki mülga VVG döneminde sigortacının danışmanlık yapmasına dair bir hukuki düzenleme yer almamaktaydı Reform sonrası VVG §6 ve §6a, sigortacının danışmanlık yapma yükümlülüğünü kanunen hüküm altına almış bulunmaktadır.

⁵⁰ Benzer yönde: Brück/Möller/Brand VVG § 198 Rn. 9.

⁵¹ Ünan, *Cilt III*, 452; Brück/Möller/Brand VVG § 198 Rn. 12; Theo Langheid/Roland Rixecker/Jens Muschner: *Versicherungsvertragsgesetz*, (7. Baskı, CH BECK: 2022), VVG § 198 Rn. 2; Jürgen Veith/Jürgen Grafe/Yvonne Gebert: *Der Versicherungsprozess*, (Nomos: 2020) VVG Rn. 30; HK-VVG/Jens Rogler VVG § 198 Rn. 5; Trittmacher, 378; Honsell/Hohlfeld, § 178d Rn.1.

Geçmişe etkili sigorta bakımından: sigorta sözleşmelerinde kural, sigortacının sözleşmenin akdedilmesinden sonra ortaya çıkan rizikolardan dolayı sorumlu olmasıdır. Ancak her kuralın bir istisnası olduğu gibi sigortacının himaye sağlama borcunun ise sözleşme öncesine çekilebilmesi TTK md. 1458 hükmü ile mümkündür. Mezkûr madde, sigortacının sorumluluğunun sözleşmenin akdedilmesinden önceki bir tarihte başlayacağını hüküm altına almaktadır: Oğuz Yolal: *Geçmişe Etkili Sigorta*, (Ankara: Seçkin Yayınları, 2022) 33; Yazıcıoğlu, Şeker Ögüz, *Sigorta Hukuku*, 96;

bir sigorta yaratmaktadır. Alman hukukunda, *Honsell ve Hohlfeld*, bu düzenleme ile kesintisiz bir sağlık sigortası korumasını garanti edildiğini, sigorta teminatının kapsamında sadece yenidoğanın dahil olmasından sonra meydana gelen hastalıkların değil, aynı zamanda doğum ile kayıt arasındaki dönemde gerekli tıbbi tedavi masrafları da bulunduğunu ifade etmektedir. Yine yazarlar, bu çerçevede özellik arz eden durumun doğuştan gelen ve kalıtsal hastalıklar ile anormalliklerin yanı sıra doğum sürecinde meydana gelen sağlık sorunları da sigorta kapsamında olacağına dikkat çekmektedirler⁵². 30 Mayıs 2002 tarihli ara raporda da sigorta ettirenin tek taraflı beyanıyla sigortacının, yenidoğanın doğum tarihine dönük olarak ve sağlık durumu incelemesi yapılmaksızın –belirgin tüm risklerle birlikte – mevcut sözleşmeye, ek bir sigortalı olarak dahil etme zorunluluğu bulunduğunu belirtmektedir⁵³.

Türk hukukunda geçmişe etkili sigorta TTK md. 1458’de düzenlenmektedir. Öğretide, ilgili hükmün lafzı ışığında, geçmişe etkili sigortanın vücut bulabilmesi için tarafların geçmişe etkili sigorta hususunda anlaşmaları (*olumlu şart*) ve sigortacının/sigorta ettirenin/sigortalının rizikonun gerçekleştiği ya da gerçekleşme ihtimalinin kalmadığına ilişkin bilgi sahibi olmaması gerektiği (*olumsuz şart*) kabul edilmektedir⁵⁴.

Yenidoğanın geçmişe etkili sigortadan yararlanması hususu, her iki şarta bakımından da istisna teşkil etmektedir. Görüldüğü üzere sigorta ettirenin iki ay içinde sigortacıya yapacağı bildirim, kendiliğinden yenidoğanı kanun gereği sigorta teminatına dahil etmekte; bu konuda sigortacının herhangi bir iradesi aranmamaktadır. Dolayısıyla taraflar arasında herhangi bir anlaşma yapılmadığından, olumlu şart olarak aranan anlaşmaya istisna getirilmiş olmaktadır.

İkinci istisna ise rizikoya ilişkin sigorta ettiren/sigortalının bilgi sahibi olmaması gerektiğini kabul eden olumsuz şarta yöneliktir. Yenidoğanın sigorta kapsamına girmesi, bu şartın da istisnasını teşkil etmektedir. Nitekim TTK md. 1513 gereği sağlık sigortalarında riziko, hastalık sonucu gerekli hale gelen ilaç dahil giderleri bu giderler yapıldığında ortaya çıkmaktadır. TTK md. 1517’de ise doğumun tamamlanması ve bildirim kadar olan rizikoların teminat altına alınması gerektiğini düzenlenmektedir⁵⁵.

VI. TTK md. 1517’de Yer Alan “Aksi Kararlaştırılmamışsa” İbaresinin Anlamı

Türk Ticaret Kanunu md. 1520, TTK md. 1517’yi emredici olarak düzenlemektedir. Dolayısıyla hüküm sigorta ettirenin ve sigortalının aleyhine değiştirilemeyecektir. Ancak TTK md. 1517 hükmü “*aksi kararlaştırılmadıkça*” ibaresini içermekte ve neyin aksinin kararlaştırılacağına dair bir açıklık ihtiva etmemektedir⁵⁶.

Öğretide bir görüş, TTK md. 1517’nin emredici olarak düzenlenmesini eleştirmekte ve TTK md. 1520’nin kapsamına sehven girdiğini belirtmektedir. Bu görüşe göre TTK md. 1517’nin lafzına itimat edilmeli ve yenidoğanın sigorta himayesine girmesi hususunda tarafların iradesine üstünlük tanınmalıdır⁵⁷.

Öğretide diğer bir görüş ise “aksi kararlaştırılmadıkça” ibaresinin yenidoğan için ek prim alınmayacağı kuralına istisna getirdiğini belirtmektedir⁵⁸.

⁵² Heinrich Honsell, Knut Hohlfeld, *Berliner Kommentar zum Versicherungsvertragsgesetz*, (Springer: 1999), § 178d Rn.1

⁵³ *Zwischenbericht der Kommission zur Reform des Versicherungsvertragsrechts vom 30. Mai 2002*, 143.

⁵⁴ Yolal, *Geçmişe Etkili*, 113; Kerim Atamer: “*Geçmişe Etkili Sigorta*”, Prof. Dr. Sabih Arkan’a Armağan, (Onikilevha Yayınevi:2019), 233; Sadık Çapa: “*Geçmişe Etkili Sigorta*”. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 18/3 2018, 342.

⁵⁵ Ünán, *Cilt III*, 452; Langheid/Rixecker/Muschner VVG § 198 Rn.2. İlgili yazarlar yenidoğanın sigortaya dahil edilmesi durumunda sigortacının ortaya çıkan bu hastalıklardan da sorumlu olduğunu belirtmektedirler; aynı yönde: Prölss/Martin/Voit VVG § 198 Rn. 3; Trittmacher, *Private Krankenversicherung*, 378-379; 01.01.2008 tarihinde yürürlüğe giren VVG’nin gerekçesinde de aynı ifade söz konusudur. (BT-Drucksache 16/3945, 112)

⁵⁶ Bora, *Sigorta Hukuku*, 952: yazar, aksi kararlaştırılmadıkça ibaresinin hükmü “sulandırdığını” ifade etmektedir.

⁵⁷ Tekin Memiş, *Sigorta Sözleşmesi Şartlarının Yargısal Denetimi*, (İstanbul: Onikilevha Yayınları, 2016), 91.

⁵⁸ Ünán, *Cilt III*, 451; Eriş, *Sigorta Hukuku*, 1732.

TTK md. 1517’de geçen “aksi kararlaştırılmadıkça” ibaresi, ek prim talep edilme kuralının istisnasını işaret edebileceği gibi sunulacak olan geçmişe etkili himayenin ortadan kaldırılabilmesi yorumuna da işaret etmektedir. Kanaatimizce bu ifade, tarafların, yenidoğan için ek prim alınamayacağı kuralının aksinin kararlaştırılabileceği ve yenidoğanın sigorta himayesine dahil olabilmesi için sigortacının ek prim talep edebilmesi hususuna matuf olarak yorumlanmalıdır⁵⁹. Bu yorum tarzıyla taraf menfaatleri dengelenmekte; yenidoğan emredici bir düzenleme ile sigortacının kabulüne gerek duyulmaksızın himayeye kavuşurken, sigortacı da hak ettiği primi almış olmaktadır. Aksi takdirde aksi kararlaştırılabilecek hususun tarafların himayenin yenidoğanın doğumu ile değil yapılan bildirimle ileriye yönelik sağlanması eş deyişle geçmişe etkili kısmı bertaraf etmesi noktasında anlaşmaları olduğu kabul edildiği halde hükmün sosyal koruma amacı ve sigortalının korunması ilkesi⁶⁰ boşa çıkmaktadır. Bu minvalde “aksi kararlaştırılmadıkça” ifadesinin ek prim talebi olarak yorumlanması elzemdir.

VII. TTK md. 1517’de Yer Alan “Aksi Kararlaştırılmamışsa” İbaresinin Ek Prim Talebi Olarak Yorumlanması

Sigortacı, sigorta ettirenin ödediği prim karşılığında, ÖSS ile teminat altına alınan rizikonun gerçekleşmesi durumunda ortaya çıkan zararı tazmin etmeyi yahut belli bir meblağ para ödemeyi üstlenmektedir⁶¹. Kural olarak ise sigorta sözleşmelerinde sabit prim ilkesi⁶² geçerli olduğundan esas olan, sigorta sözleşmesi süresi içerisinde sigorta primi miktarının istisnalar harici değişmemesi olarak tezahür etmektedir⁶³.

Yenidoğanın sigorta himayesine dahil olduğu durumlarda; sigortacının ek prim isteyebileceğini kabul ettiğimiz takdirde sabit prim ilkesinin istisnası gündeme gelmekte ve yenidoğanın sigorta himayesinden faydalanması ile sözleşmenin başlangıcında kararlaştırılan prim, sözleşme süresi içerisinde değişmektedir⁶⁴. Bu takdirde yenidoğanın sigorta himayesine tabi olduğu andan itibaren sigortacının zeyilname düzenleyip sigorta ettirene göndermesi gerekmektedir⁶⁵. Ancak sigorta ettiren bakımından bu ek primin ne zaman muaccel olacağı ve ödenmediği takdirde TTK md. 1434/II’de düzenlenen primin tamamı ya da ilk taksitinin ödenmemesine ilişkin yaptırım mı yoksa TTK md. 1434/III’te düzenlenen izleyen primlerin ödenmesine ilişkin yaptırımın mı uygulanacağı hususunun belirlenmesi gerekmektedir.

⁵⁹ -Belirtilmelidir ki bugün uygulamada sigortacılar, yenidoğan bebeğin sigorta kapsamına sokulması bakımından genel olarak ek prim talep etmektedir-.

⁶⁰ Sigortalının korunması ilkesi için: Merih Kemal Omağ, “Özel Sigorta Hukukunda Sigortalıların Korunması/Himayesi”. *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 15/2 (2016), 555-576.

⁶¹ Ayhan/Çağlar/Özdamar, *Sigorta Hukuku*, 12.

⁶² Sigorta sözleşmelerinde prim, Sigortacılık Kanunu md. 12’ye göre sigortacılar tarafından serbestçe belirlenmekte ve poliçeye brüt olarak yazılmaktadır. Bu hal, sabit primli sigortaları ifade etmekte; bu tür sigortalarda, Kanunda düzenlenen bazı durumlar haricinde (örn: TTK md. 1414/1439) primler değişmemektedir. Öte yandan, değişir primli sigortalarda ise primler sabit değil, değişken olarak belirlenmektedir. Eğer ödenen prim, başka bir sigortalıya tazminatı karşılamazsa, sigorta ettirenlerden ilave prim talep edilebilecek; aksi yönde toplanan ve nemalandırılan primler, ödenen tazminatlar bakımından fazla gelmişse; alınan fazla prim iade edilmektedir. Bu tür sigortalar genellikle karşılıklı sigorta sözleşmelerinde görülmektedir. Daha çokları için: Tekincan Akif Karaarslan, *Sigorta Sözleşmelerinde Prim Ödeme Borcu*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, (İstanbul: 2024), 26 vd.

⁶³ Ayli, 12; Ayhan/Çağlar/Özdamar, 12: değişir primli sigortalar ise karşılıklı sigortalarda söz konusu olacaktır.

⁶⁴ Karaarslan, *Prim Ödeme*, 82; Ancak belirtmek gerekir ki; yenidoğanın sigorta himayesine tabi olması, sigorta ettirene kanunen tanınan bir hak olduğundan sigortacının anılan hakkı engellemek adına tek taraflı olarak primi çok yüksek belirlememesi gerekmektedir. Sigortacı, istenen ek primi ayrıntılı bir şekilde açıklamalı ve genel olarak geçerli olan değerlendirme ölçütlerine dayanmalıdır: Prölss/Martin/Voit, *VVG § 198 Rn. 14*; aksi yönde: Schoenfeldt, *Private Krankerversicherung*, 141: yazar, ek prim talep edilemeyeceğini belirtmektedir.

⁶⁵ Sigorta sözleşmesinde yapılan herhangi bir değişikliği belirten metne zeyilname adı verilmektedir. Gönderilen zeyilnamede ise sigorta ettirenin adı soyadı, ilişkili olduğu poliçe numarası, teminatın başlangıç ve bitiş tarihi ile zeyilname düzenlenmesine yol açan olgu ile ek prim istenecekse primin miktarı yer almalıdır: Emine Orhaner, *Sigortacılık*, (Ankara: Siyasal Kitapevi, 2014), 75.

⁶⁶ Yenidoğan bakımından düzenlenen zeyilname onun sigorta himayesinden faydalanması için bir geçerlilik koşulu değildir. Yalnızca ispat faaliyeti bakımından önem arz etmektedir: Süzal, *ÖSS*, 946

Öğretide bir görüş, yenidoğanın kendiliğinden sigorta himayesine dahil olacağını bu nedenle sigortacının sorumluluğunun başlaması için ek primin ödenmesinin gerekli olmadığını belirtmektedir⁶⁷.

Kanaatimizce burada ikili bir ayrıma gidilmesi gerekmektedir. Yukarıda görüldüğü üzere, yenidoğanın sigorta himayesinden faydalanması geçmişe etkili olarak gerçekleşmektedir. Bu durumda bildirimin yapıldığı tarihe kadar geçmişe etkili bir sigorta sözleşmesi ortaya çıktığından TTK md. 1421'in⁶⁸ istisnasının var olduğu kabul edilmeli ve sigortacı, sigorta ettirenin tarafından bildirimin kendisine yapılması ile geçmişe etkili olarak sorumlu olmalı ilk veya tek primin ödenmesi aranmamalıdır⁶⁹. Dolayısıyla sigorta ettirenin, ek prim ödeme borcunun muaccel olması için zeyilnamenin eline ulaşması gerekmemelidir⁷¹. Geçmişe etkili himaye, bildirimle başladığından kanaatimizce ek prim ödenmediği takdirde sigortacı, TTK md. 1434/III hükmüne gidebilmeli ve sigorta ettirene noter aracılığı ya da iadeli taahhütlü mektupla on günlük süre vererek prim ödenmediği takdirde sözleşmenin yenidoğan bakımından feshedileceğini bildirebilmelidir. Ayrıca yenidoğan için ek primin ödenmemesi, yalnızca yenidoğanın himayesini etkilemeli; ebeveyn için yapılan ÖSS'nin sona ermesi sonucunu doğurmamalıdır.

Sigorta ettirenin bildiriminden itibaren, yenidoğan bakımından geleceğe etkili sigorta himayesi de sağlandığından burada TTK md. 1421'de var olan prim karşılığı himaye kuralı uygulanmalı ve sigorta ettirenin, zeyilnamenin eline ulaşması ile muaccel olan ek primi ödediği takdirde yenidoğanın sigorta himayesine kavuşacağı kabul edilmelidir⁷².

Sigorta ettiren, ek primi ödemediği takdirde ise sigortacı, yenidoğan bakımından geleceğe etkili himaye sağlamakla yükümlü olmamalı; üç ay içinde ödeme yapılmadığı takdirde yenidoğanın sigorta himayesine dahil olması konusunda kullanılan hakkın düşmüş sayılması gerekmektedir. Üç ay içinde ek prim ödenmediği takdirde yalnızca yenidoğana verilecek teminat bu durumdan etkilenmeli, ebeveyn için yapılan ÖSS bu durumdan olumsuz etkilenmemelidir.

Esasında burada görüşün temel dayanağı sözleşmenin ifa edilmesine başlanması noktasında toplanmaktadır⁷³. Doğum ile bildirim arasında geçen sürede geçmişe etkili bir himaye söz konusu

⁶⁷ Ünan, *Cilt III*, 454; Alman hukukunda görüleceği üzere evlat edinilen küçük bakımından ek prim talep hakkı mevcut olmaktadır. Honsell/ Hohlfeld, § 178d Rn. 10'da, Ünan ile aynı görüşte olup; evlat edinilen küçük bakımından prim ödenmesinin aranmayacağını ifade edecek tarzda açıklamalarda bulunmaktadır: bkz ve karşılaştırınız: Honsell/ Hohlfeld, § 178d Rn. 10.

⁶⁸ Mezûr madde, aksine sözleşme olmadığı sürece sigortacının sorumluluğunun primin veya ilk taksitin ödenmesiyle başlayacağını hüküm altına almaktadır.

⁶⁹ Belirtmek gerekir ki Türk Hukuku bakımından geçmişe etkili sigortalarda sigortacının sorumluluğunun ne zaman başlayacağı konusunda görüş birliği bulunmamaktadır. Öğretide bir görüş, geçmişe etkili sigortalarda sigortacının sorumluluğunun başlaması için ilk primin ödenmesi gerektiğini belirtmektedir: Atamer, *Geçmişe Etkili*, 734-735; Ayhan/Çağlar/Özdamar, *Sigorta Hukuku*, 209. Öğretide diğer bir görüş ise sigortacının, geçmişe etkili sigortanın akdedilmesiyle sorumlu olacağını bu nedenle primin ödenmesinin gerekli olmadığını belirtmektedir: Çapa, *Geçmişe Etkili*, 355. Öğretide üçüncü bir görüş ise geçmişe ve geleceğe etkili sigorta sözleşmelerinin birlikte akdedildiği durumlarda geçmişe etkili kısım bakımından primin ödenmesinin gerekmediğini, geleceğe etkili kısım bakımından ise primin ödenmesinin aranması gerektiğini belirtmektedir: Yolal, *Geçmişe Etkili*, 183. Kanaatimizce geçmişe etkili sigortanın fonksiyon göstermesi bakımından üçüncü görüşün üstün tutulması gerekmektedir. Bu nedenle yapılan açıklamalar üçüncü görüş dikkate alınarak oluşturulmuştur.

⁷⁰ Yolal, *Geçmişe Etkili*, 181.

⁷¹ Burada sigortacının, yenidoğan bakımından ek prim talep etmeyeceği düşünülebilir. Lakin hayatın olağan akışı içerisinde başlangıçta var olan rizikodan daha ağır bir rizikoyu üstlenen sigortacının, ek prim talep edeceği açıktır. Dolayısıyla çalışmada, oluşturulan argümanlar sigortacının ek prim talep edeceği düşüncesi üzerine kurulmuştur.

⁷² Yolal, *Geçmişe Etkili*, 181 vd.

⁷³ Sigorta sözleşmesinde sözleşmenin kurulması ile birlikte sigorta ettirenin prim ödeme borcu altında olmasına rağmen sigortacının riziko gerçekleşene kadar aktif bir borcunun bulunmaması nedeniyle sigorta sözleşmesinin tam iki tarafa borç yükleyen, sürekli bir sözleşme olup olmadığı hususunda öğretide tartışma bulunmaktadır. Sigorta sözleşmesinin akdedilmesi ve müteakiben poliçenin sigorta ettirene verilmesi ile sigorta ettiren açısından prim borcu muaccel olmaktadır. Lakin, bu aşamada sigorta sözleşmesinin tam iki tarafa borç yükleyen sözleşme olup olmadığı hususu öğretide tartışmalıdır. Bu itibarla öğretide "parasal edim" ve "riziko taşıma" adlı iki teori bulunmaktadır. Parasal edim teorisi, sigortacı bakımından, edimin şarta bağlı olduğunu ancak riziko gerçekleştiği takdirde sigortacının yükümlülük altına girdiğini belirtmektedir: Ali Bozer, *Sigorta Hukuku* (Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1965), 21-22; Sevilay Eroğlu, *Hastalık Sigortasının Kurulmasında İhbar Kulfeti*, (Ankara: Seçkin Yayınları, 2005), 219, dn. 701. Riziko taşıma teorisinde ise sigortacının edimi sözleşmenin akdinden sonra üstlendiği rizikoyu taşımak, primleri nemalandırmak, reasürans sözleşmeleri kurmak ve sigorta bedeli/tazminatı ödenmesi için hazırlık hareketlerini gerçekleştirmektir. Riziko gerçekleştikten sonra ise sigortacının borcu

olduğundan burada ifasına başlanan bir sözleşme bakımından fesih yaptırımı uygulanması gerekmekte lakin bildirimden daha sonraki sürece ilişkin himayenin ifasına henüz başlanmadığından cayma yaptırımı gündeme geleceği kabul edilmelidir.

Lakin burada uygulamada var olan bir durumun göz önüne alınması gerekmektedir. ÖSS'nin büyük çoğunluğu grup sigortaları şeklinde yapılmakta ve bu gruplara dahil olan sigortalıların sayısı bazen binlerce kişiyi bulmaktadır. Dolayısıyla yukarıda var olan prim ödeme prosedürünün her sigortalı için ayrı ayrı işletilmesi ve gerektiğinde prim talep edilmesi ne sigortacının teknik ve muhasebesel işlemlerine ne de grup lideri olan sigorta ettirenin (-*özellikle işveren niteliğinde büyük şirketler*-) operasyonel faaliyetlerine uygun düşmektedir. Bu halde, prim borcunun taksitler halinde ödenmesi durumunda sigortacılar, yenidoğan bakımından primi diğer bir taksite yansıtmakta⁷⁴; prim borcunun tamamı ifa edildiyse bir sonraki dönemde sözleşme akdedilecekse onun üstüne talep etmektedir. Bu halde kanaatimizce, tarafların bu durumu bir hukuki zemine oturtabilmeleri için yenidoğanın sigorta himayesine dahil olması durumunda, himayenin prim tahsil edilmeden başlayacağını (*TTK md. 1421'in istisnası*) kararlaştırmaları gerekmektedir.

VIII. Yenidoğan İçin Öngörülen Sigorta Himayesinin Kapsamı

Alman hukukunda, yenidoğan bebeğe ilişkin sigorta teminatının ana ya da babası için yapılan sağlık sigortası ile eşdeğer olduğu; bu nedenle sigortacının daha geniş teminatı içeren sigorta bildirimini kabul etmekle yükümlü olmadığı belirtilmektedir⁷⁵. Kanaatimizce bu husus, Türk hukuku bakımından da geçerli olmalıdır. Ebeveynlerden biri için yaptırılan sağlık sigortasına dahil edilen yenidoğana ilişkin himaye, sigortacının ebeveyne sağladığı himayeden fazla olmamalı; yalnız sözleşmede kararlaştırılan rizikolara karşı teminat sağlanmalıdır⁷⁶. Örneğin ebeveynlerden biri için yaptırılan ÖSS, tedavinin tıbben yatarak yapılmasının gerekli olduğu durumlarda günlük hastane giderlerini kapsamıyorsa, yenidoğan bakımından da sigorta himayesi bu giderleri kapsamamalıdır. Şayet sigortacı, bu teminatın da sigorta himayesine girmesini kabul ediyorsa bu durumda yenidoğan için isteyeceği prime ek olarak bu teminat için gerekli olan miktarı da ekleyebilmelidir. Bu çerçevede ayrıca ifade etmek gerekir ki yenidoğan için talep edilen sigorta himayesi, sigortalı ana/baba için kararlaştırılan sigorta himayesini aşmıyorsa, sigortacı, yenidoğanın daha düşük bir sigorta gereksinimi olduğu gerekçesiyle düşük bir sigorta kapsamı sağlama hakkına sahip olamayacaktır⁷⁷.

aktif hale gelmekte ve sigorta bedeli/tazminatı ödeme borcu doğmaktadır. Ayhan, Çağlar, Özdamar, *Sigorta Hukuku*, 156 ; Tartışmalar için karşılaştırınız: Zehra Şeker, "Sigorta Sözleşmesinin Hukuki Niteliği Üzerine" Prof. Dr. M. Kemal Oğuzman'ın Anısına Armağan (İstanbul: Beta Yayınları, 2000), 1044-1056; Yazıcıoğlu/Şeker Öğüz, *Sigorta Hukuku*, 73; Bu çerçevede Türk Hukuku bakımından geçerli olan teori, riziko taşıma teorisidir zira Kanun, sigortacının rizikoyu üstlenmesi üzerine inşa edilmiştir. Bu çerçevede, ilgili teori gereğince sözleşme, akdinden sona ermesine kadar kesintisiz olarak devam etmekte; alacaklı sigorta ettiren bakımından ise himayeye kavuşma süreklilik taşıdığından sürekli bir sözleşme niteliğindedir. Bu halde karşılıklı borç yükleyen böyle bir sözleşmeden doğan edimler bakımından, edimin ifasına henüz başlanmamışsa (tek prim/ilk taksit ödenmediğinden himaye başlamadıysa) sözleşmeden cayma; edimlerin ifasına başlanmış ise artık fesih yaptırımı gündeme gelmesi gerekmektedir.

⁷⁴ Örneğin prim borcunun ilk taksiti 01.02.2024 tarihinde ödenmiş; ikinci ve son taksit 01.09.2024 tarihinde ödenecek ise 01.06.2024 tarihinde doğan yeni doğan bakımından istenebilecek prim 01.09.2024 taksitine ithal edilmektedir.

⁷⁵ Honsell/Hohlfeld, § 178d Rn. 3; Langheid/Rixecker/Muschner, VVG § 198 Rn.2; Brück/Möller/Brand VVG § 198 Rn. 13; Veith/Grafe/Gebert, Rn. 30; HK-VVG/Jens Rogler VVG § 198 Rn 5: yazarlar, ebeveynin kalan sigorta süresinin yenidoğanın sigorta süresine eşit olduğunu belirtmektedir. Aynı yönde: Brück/Möller/Brand VVG § 198 Rn. 14; Farklı bir örnek olarak ebeveynler sadece hastane günlük ödemesini sigorta teminatı altına almışlarsa, yenidoğan bakımından da yalnızca sözleşmede kararlaştırılan hastane günlük ödemesi miktarında ödeme talep edebilecekler söz gelimi sağlık giderleri bakımından korumaya dahil olmayacaklardır: Honsell/Hohlfeld, § 178d Rn. 3.

⁷⁶ Ünán, *Cilt III*, 445; Belirtmek gerekir ki sigorta ettirenin daha yüksek teminatı içeren bir bildirim göndermesi durumunda bildirim geçersiz sayılmamalı tahvil yolu ile ana ya da baba için var olan teminata eşitlenmelidir. Bu yorumun kabulüyle sigorta ettirenin hakkını kaybetmesinin önüne geçilmiş olmaktadır: HK-VVG/Jens Rogler VVG § 198 Rn 5; Honsell/Hohlfeld, § 178d Rn. 3; Honsell/Hohlfeld ayrıca sigortacının da bu durumu kabul edebileceğinin altını çizmektedir.

⁷⁷ Honsell/Hohlfeld, § 178d Rn. 3.

Ana ya da baba için mevcut birden fazla sigorta sözleşmesi olması durumunda, yenidoğanın hangi sigortaya tabi olacağı öğretide tartışmalıdır⁷⁸. Alman hukukunda *Prölss*, 1998 tarihli eserinde yenidoğanın sigorta koruması daha düşük olan sigortaya dahil olacağını belirtmiştir⁷⁹. Daha sonra yazar, 2004 tarihli eserinde bu görüşünden rücu etmiş; yenidoğanın sigorta koruması daha yüksek olan ebeveynin sigortasına dahil olması gerektiğini savunmaktadır⁸⁰. *Hohlfed* ise yenidoğan bakımından her iki sigorta sözleşmesinin korumasının kombinasyonu şeklinde sigorta himayesi sağlanması gerektiğini belirtmektedir⁸¹. *Langheid/Wandt/Hütt* ve *HK-VVG/Jens Rogler* ise hükmün sosyal koruma amacından yola çıkmış, doğru olanın sigorta koruması daha yüksek sigorta ölçüsünde verilmesi gerektiğine işaret etmektedir⁸².

Türk hukuku bakımından da bu hususa kesin bir yanıt vermek oldukça güçtür. Zira TTK md. 1517'nin gerekçesinde hükmün Alman Sigorta Sözleşmeleri Kanunu'ndan alındığı yer almakta; başkaca bir hususa yer verilmemektedir. Ayrıca Alman hukukunda var olan görüşler de farklı sigortaların (örneğin hem Hastalık hem ÖSS'nin var olduğu durumlarda) olması durumunda bir görüş birlikteliğine sahip değildir.

Bu hususta ana ve babanın her ikisi için de yaptırılmış ÖSS'nin var olması durumunda, Alman hukukunda *Langheid/Wandt/Hütt* ve *HK-VVG/Jens Rogler*, Türk hukukunda ise *Ünan*'ın görüşüne iştirak edilmeli ve yenidoğanın en yüksek sigorta korumasından faydalanması gerekmektedir⁸³. Ancak ana ve babanın var olan sigortaları farklı teminatları kapsıyorsa bu durumda ne olacağının belirlenmesi önem arz etmektedir. Örneğin; ananın faydalandığı ÖSS, hepatit C ve kanser hastalığını; babanın faydalandığı ÖSS ise cerrahi müdahaleyi teminat kapsamına alıyorsa bu durumda *Hohlfed*'in görüşüne iştirak edilmeli ve yenidoğan, kombine şekilde⁸⁴ sigorta himayesinden faydalandırılmalıdır⁸⁵.

Diğer bir ihtimal ise sözelimi; ana için ÖSS, baba içinse hastalık sigortası akdedilmiş olması durumudur. Bu takdirde kanaatimizce, TTK md. 1517'de sınırlama olmadığı için yenidoğanın her iki sigorta korumasından da faydalanması gerekmektedir. Ancak *Ünan*, yenidoğanın mevcut sigortaya dahil olmasının, esasında ÖSS için düzenlendiğini ve hastalık sigortası bakımından yaygınlaşmanın asıl amaç olmadığını belirtmektedir. Yazara göre, ÖSS ve hastalık sigortalarının var olduğu durumlarda, yalnızca ÖSS'ne girişin esas olması gerekmektedir⁸⁶.

IX. Alman Hukukunda Asgari Sigortalılık Süresi

VVG § 198/III, tarafların, yenidoğanın, ebeveynin sigorta sözleşmesi kapsamına alınabilmesi için sigortacının, ebeveynlerin sigortasının belirli bir süre devam etmesini isteyebileceğini; ancak bu sürenin

⁷⁸ Sözelimi yalnız ana ya da yalnız baba için biri Hastalık diğeri Özel Sağlık olmak üzere birden çok sigortanın yaptırılmış olması yahut hem ana hem baba için Özel Sağlık Sigortası akdedilmiş olması ya da ana için Özel Sağlık Sigortası Sözleşmesi, baba içinse Hastalık Sigortası Sözleşmesi akdedilmesi durumları örnek olarak verilebilir: *Ünan, Cilt III*, 448.

⁷⁹ Erich Prölss/Anton Martin, *Versicherungsvertragsgesetz*, (Beck: 1998), § 178d Rn. 4.

⁸⁰ Erich Prölss/Anton Martin: *Versicherungsvertragsgesetz*, (Beck: 2004), § 178d Rn 4.

⁸¹ Honsell/ Hohlfeld, § 178d Rn. 4; Prölss/Martin/Voit VVG § 198 Rn.7.

⁸² Langheid/Wandt/Hütt VVG § 198 Rn. 15; HK-VVG/Jens Rogler VVG § 198 Rn. 6.

⁸³ Sözelimi ana için 50.000 Türk lirası bedelli, baba için 30.000 Türk lirası bedelli Özel Sağlık Sigortası Sözleşmesi varsa yenidoğan, ananın Özel Sağlık Sigortası korumasından faydalanmalıdır: *Ünan, Cilt III*, 449; Ayrıca yazarlar, ebeveynlere bir seçim hakkı verilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Alman hukukunda genel görüşün bu olduğu yönünde: Brück/Möller/Brand VVG § 198 Rn. 16: Yazarlara göre bu hak yalnızca, onların mümkün olan en geniş sağlık sigortası koruması ile mali olarak aşırı yüklenmeden korunmak istemeleri arasındaki dengeyi sağlamak için gerekmekte; daha geniş bir sigorta koruması daha yüksek primleri beraberinde getirmektedir. Yazarlara göre kanunun lafzı, ebeveynlerin seçim hakkı kullanmasını mümkün kılmaktadır, zira § 198'in 1. fıkrasının 1. cümlesinde, bir ebeveynin sigortasına dahil edilmek için yapılacak kaydın belirleyici olduğu belirtilmektedir

⁸⁴ Aksi yönde: Brück/Möller/Brand VVG § 198 Rn. 17: yazarlar bu imkânı "üzüm tanesi teorisi" olarak adlandırmakta ve böyle bir kombinasyonu mümkün olmadığını bunun Kanunun lafzından açıkça anlaşıldığını ifade etmektedir; aynı aksi yönde: HK-VVG/Jens Rogler VVG § 198 Rn 5-6.

⁸⁵ Kanaatimizce bu durum, ana ve babaya ayrı ayrı tanınan tedavi sayılarında da geçerli olmalıdır. Örneğin anaya, ayakta tedavi bakımından 10 adet hak tanınmış; babaya ise ayakta tedavi bakımından 5 hak tanınmış ise yenidoğan hem anasının 10 adet ayakta tedavi hakkından hem de babasının 5 adet ayakta tedavi hakkından faydalanabilmelidir.

⁸⁶ *Ünan, Cilt III*, 451.

üç ayı geçemeyeceğini hüküm altına almaktadır⁸⁷. Bu düzenlemeye göre bir yıllık bir sigorta içinde en fazla üç ay devam eden bir himaye söz konusu olacaktır⁸⁸. Anılan düzenlemeyle sigortacı, yenidoğan bakımından asgari düzeyde prim ödemesinin sağlanması amacına ulaşmış olmaktadır⁸⁹. Şayet sigortacı böyle bir şartın yerine getirilmesini istiyorsa, tarafların bu hususta anlaşması gerekmektedir⁹⁰.

Türk hukuku bakımından ise Kanunda sigortacıya böyle bir yetki tanınmamaktadır⁹¹. Kanaatimizce TTK md. 1520'nin TTK md. 1517'i emredici olarak düzenlemesinden hareketle tarafların, yenidoğanın ebeveyninin asgari olarak sigortalı olması gerektiği süre hususunda anlaşma yapamayacağını kabul edilmesi gerekmektedir. Böyle bir düzenlemenin varlığı durumunda düzenleme geçersiz sayılmalı sigorta ettirenleri korumak amacıyla TTK md. 1517 uygulanmalıdır.

X. Yenidoğan Bakımından Bekleme Süresi

ÖSS'nde bekleme süresi ifadesi, sigortacının sözleşmenin akdedilmesinden sonra kural olarak, sigortacının himaye sağlamayacağı belirli süreli riziko sınırlandırılmasını ifade etmektedir. Bu perspektifte sigortalının, sözleşmenin akdedilmesinde temel amacı olan himayeden yararlanma durumu gerçekleşmeyecektir. Bu süre dolduğunda ise sigortalı amaçladığı himayeye kavuşacaktır⁹². VVG § 198, yenidoğan bebeğin derhal sigorta sözleşmesinden faydalanması gayesini gütmekte; ancak TTK md. 1517 bu konuda sessiz kalmaktadır⁹³. Kanaatimizce mezkûr düzenlemenin anlamsız kalmaması adına doğum esnasında gerçekleşen tedavilerin mutlaka kapsam altına alınması ve yenidoğan açısından bekleme süresinin öngörülebilmesi gerekmektedir⁹⁴.

XI. Evlat Edinilen Küçüğün Sigorta Himayesine Dahil Olması

TTK md. 1517/II ve VVG § 198/II; evlat edinilme nedeninden bağımsız olarak⁹⁵ evlat edinilen küçüğün yenidoğan gibi sigorta teminatına dahil edileceğini belirtmektedir⁹⁶. Bu halde TMK md. 313, kapsamında erginlerin evlat edinilmesi durumu TTK md. 1517/II ve VVG § 198/II kapsamı dışında kalmaktadır. Zira erginlerin sigorta kapsamına girmesini gösterecek haklı bir sebep bulunmamaktadır⁹⁸. Ayrıca reşit bireylerin evlat edinilmesi, küçüklerin evlat edinilmesinden daha farklı saiklere

⁸⁷ Mülga VVG döneminde: Honsell/ Hohlfeld, § 178d Rn. 12.

⁸⁸ Brück/Möller/Brand VVG § 198 Rn. 30; Prölss/Martin/Voit, VVG § 198 Rn. 15; Trittmacher, *Private Krankenversicherung*, 378; HK-VVG/Jens Rogler, VVG § 198 Rn. 10; Asgari sigorta süresinin kararlaştırılmasıyla sigorta sözleşmesi akdedilir akdedilmez, yenidoğan sigortaya dahil olamayacaktır. Örneğin sözleşmenin 01.01.2023 tarihinde akdedilmesi ve üç aylık asgari sigortalılık süresinin kararlaştırıldığı durumlarda yenidoğan, ancak 01.04.2023 tarihinden sonra sigorta sözleşmesine dahil olabilecektir.

⁸⁹ Brück/Möller/Brand VVG § 198 Rn. 30.

⁹⁰ Langheid/Rixecker/Muschner VVG § 198 Rn. 5; Honsell/ Hohlfeld, § 178d Rn. 13.

⁹¹ Aynı yönde: Ünán, *Cilt III*, 455.

⁹² Spickhoff/Eichelberger, VVG § 197 Rn. 4; Langheid/Wandt/Hütt, VVG § 197 Rn. 1-3; Kayıhan, *ÖSS*, 267; Bozkurt, *Sigorta Hukuku*, 351; Günay, *Sigorta Hukuku*, 263; Demir, *Sigorta Hukuku*, 380.

⁹³ HK-VVG/Jens Rogler, VVG § 198 Rn. 7; Schoenfeldt, *Private Krankenversicherung*, 141; Ünán, *Cilt III*, 445.

⁹⁴ Ünán, *Cilt III*, 445; Öğretide Eriş, TTK md. 1517 hükmünün dolaylı olarak bekleme süresini engellediğini belirtmektedir; Eriş, *Sigorta Hukuku*, 1731; Öğretide Eriş, TTK md. 1517'de öngörülen ek primin alınmaması hususunun bekleme süresini de engellediğini belirtmektedir. Kanaatimizce yazarın görüşü tartışmaya açıktır. Bekleme süresinin var olmadığı hükmün lafzından değil *ratio legis*inden anlaşılmaktadır.

⁹⁵ Brück/Möller/Brand, VVG § 198 Rn. 20.

⁹⁶ Honsell/ Hohlfeld, § 178d Rn. 6; Langheid/Rixecker/Muschner, VVG § 198 Rn. 3; HK-VVG/Jens Rogler, VVG § 198 Rn. 8; Veith/Grafe/Gebert, Rn. 30: ilgili yazarlar henüz reşit olmamış çocuğun evlat edinilmesi durumunun VVG § 198'in açık hükmü gereği doğum ile eş değer olduğunu belirtmektedir; Prölss/Martin/Voit, VVG § 198 Rn. 13: ilgili yazarlar, evlat edinme anında sigortacıya bildirimin zorunlu olmadığını belirtmektedir. Ayrıca yazarlar yenidoğan bakımından ortaya çıkan geçmişe etkili sigorta durumunun, evlat edinilen küçük bakımından da gündeme geleceğinin altını çizmekte; evlat edinilme anında hasta ya da tedaviye muhtaç olmasının sigorta teminatına dahil olmasını engellemeyeceğini belirtmektedirler.

⁹⁷ Demir, *Sigorta Hukuku*, 381; TTK md. 1517/II, evlat edinilen küçük bakımından yenidoğanın sigorta himayesine dahil olmasına ilişkin TTK md. 1517/I hükmünün uygulanacağını belirttiğinden dolayı yenidoğan bakımından yapılan açıklamalar, evlat edinilen küçük için de geçerli olacaktır; Honsell/ Hohlfeld, § 178d Rn. 7; Alman Federal Mahkemesi BGH, Urteil vom 27. 9. 2000- IV ZR 115/99 (Hamm) kararında Down Sendromlu bir kızı evlat edinilmesi üzerine onun sigorta teminatına dahil olacağını ve sigortacının evlat edinme anındaki olan sigorta olaylarını dışlayamayacağı yönünde hüküm tesis etmiştir: VersR 2000, 1533; aynı yönde değerlendirme: Brück/Möller/Brand, VVG § 198 Rn. 22.

⁹⁸ Ünán, *Cilt III*, 455; HK-VVG/Jens Rogler, VVG § 198 Rn. 8; Brück/Möller/Brand, VVG § 198 Rn. 20.

dayanmaktadır. Reşit bireyler, kendileri için yeterli sağlık sigortası temin edebilmekte veya SGK'nın sunduğu imkanlara sahip olmaktadır. Bu çerçevede reşitlerin evlat edinilmesi, ÖSS bakımından himaye talebi için bir gerekçe oluşturmamaktadır. Bu çerçevede ergin bir kişinin mi yoksa ergin olmayan küçüğün mü sigorta himayesine dahil edilmesi durumunda uyumsuzluk çıkarsa mahkemenin evlatlık ilişkisini verdiği kararın tarihinin göz önüne alınması gerekmektedir⁹⁹.

VVG § 198/II uyarınca; sosyal politika nedeniyle¹⁰⁰ evlat edinilen küçüğün, sigorta himayesine dahil olmasının sigortacıya yüklenen zorunlu sigorta yükünü artırabileceğinden dolayı rizikonun gerçekleşme ihtimalinin fazla olduğu durumlarda sigortacının yükünü, ek prim isteme hakkıyla hafifletilmektedir¹⁰¹. Ancak Alman kanun koyucusu, bu ek primin sınırını çizmekte, evlat edinilen küçük bakımından; ancak ebeveynlerinden alınan prim miktarı kadar ek prim talep edilebilmesini hüküm altına almaktadır. Dolayısıyla toplamda da primin üst sınırı olarak iki katının alınabileceğini belirtmektedir¹⁰². Alman hukukunda *Hohlfeld*, evlat edinilen küçüğün, sigorta himayesine dahil edilmesi bakımından prim miktarının sigorta ettiren tarafından fazla bulunduğu ve ödemenin reddedildiği hallerde durumun ne olacağının belirsiz olduğunu ifade etmektedir. Yazar, taleple birlikte himayenin başlayacağı görüşünü benimseyerek; primin ödenmesini aramamakta, bu çerçevede sigortacının, dava yoluyla primi talep edeceğini, talep ettiği primin gerekliliğini ispatlayacağını; bu durumda ise prim miktarının, hizmet sözleşmelerinde ücreti belirlenmesini düzenleyen BGB§315'in kıyasen uygulanması yoluyla belirleneceğini ifade etmektedir¹⁰³.

Türk hukukunda ise VVG § 198/II benzeri bir düzenleme bulunmamaktadır¹⁰⁴. Ancak yukarıda belirtildiği üzere; TTK md. 1517/I hükmünde yer alan “aksi kararlaştırılmadıkça” ibaresi, sigortacının ek prim talep edebileceği şeklinde yorumlandığından Türk hukuku açısından da evlat edinilen küçük bakımından da ek prim talep edilebileceği kabul edilmelidir.

⁹⁹ OLG Stuttgart 19.1.2007 NJW-RR 2007.

¹⁰⁰ Brück/Möller/Brand, VVG § 198 Rn. 20, yazarlar ayrıca Alman Medeni Kanunu'nun (BGB) § 1754 hükmüne göre, evlat edinilen bir çocuk, evlat edinenin çocuğu olarak kanuni statü kazandığını; § 198 kapsamında evlat edinilen çocukların biyolojik çocuklarla eşit tutulması, aile hukukundaki kanuni değerlendirmeye uygun olduğunu ifade etmektedir; Honsell/Hohlfeld, § 178d Rn. 6: Yazarlar, küçüklerin evlat edinilmeleri ile sigorta teminatı kapsamına sokulma zorunluluğunun, bir dönem Alman Sigorta Hukuku öğretisinde ileri sürülen, sağlık sorunları olan çocuklar için sigorta koruması elde etmek için geçici evlat edinmelere yol açabileceği endişelerinin temelsiz olduğunu zira ebeveynlerin sırf özel bir çocuğa, sigorta koruması sağlamak için onu evlat edinmeyeceklerini belirtmektedir.

¹⁰¹ Prölss/Martin/Voit, VVG § 198 Rn. 14: yazarlar, evlat edinilen küçüğün ait olduğu yaş grubundaki kişilerin tipik sağlık durumları ile sigortacının risk tablolarına göre primi belirleyeceğini belirtmektedirler.

¹⁰² Honsell/Hohlfeld, § 178d Rn. 9; Yazarlar, rizikonun gerçekleşme olasılığının daha yüksek olacağı durumlara; evlat edinilmiş çocuk doğuştan gelen veya kalıtsal bir hastalık taşıması veya ciddi bir önceden var olan hastalık mevcut olması örneklerini vermektedir.; Langheid/Rixecker/Muschner, VVG § 198 Rn. 4; Veith/Grafe/Gebert, Rn. 30; Sözelimi ananın sigortalı olduğu özel sağlık sigortası sözleşmesinde prim miktarı, 1000 Türk lirası iken, evlat edinilen küçük bakımından da en fazla 1000 Türk Lirası istenebilecek böylece sigorta ettirenin edimi en fazla 2000 Türk lirası olabilecektir.

¹⁰³ Ancak yukarıda da belirttiğimiz üzere primin ödenmemesi bakımından görüşlerimiz farklı yönde olduğundan Hohlfeld'in görüşüne katılamamaktayız: Honsell/Hohlfeld, § 178d Rn. 10.

¹⁰⁴ Öğretide Ünan, TTK tasarısı döneminde yaptığı eleştirilerde evlat edinilen çocuk bakımından ek prim isteme hakkının getirilmesi gerektiğini belirtmekteydi: Samim Ünan: *Türk Ticaret Kanunu Taslağı'nın Sigorta Hukuku Başlıklı Altıncı Kitabı Hakkında Düşünceler*, *Sigorta Hukuku Dergisi* (2005), 194.

Bu başlık altında nihai olarak belirtmek gerekir ki evlat edinilen küçük bakımından da TTK md. 1517/I uygulanmalı ve TMK md. 315/I gereği mahkeme kararının verilmesiyle kurulan evlatlık ilişkisinden itibaren iki aylık süre içinde sigortacıya bildirimde bulunulması gerekmektedir¹⁰⁵¹⁰⁶¹⁰⁷.

XII. Avusturya Hukukunda Yenidoğanın ve Evlat Edinilen Küçüğün Sigorta Himayesine Dahil Olması

Avusturya Hukukunda sigortacı, Alman hukukunda olduğu gibi, yenidoğanı sigorta himayesine dahil etmek zorundadır. (*Österreich/Avusturya VVG §178e*) Bu durumun şartını ise sigortalının ebeveynlerinden birinin ÖSS yaptırmış olması ve aynı zamanda yenidoğanın, sigorta himayesine dahil edilmesi doğumdan sonra Alman ve Türk hukukunda olduğu gibi en geç iki ay içinde sigortacıdan ya da acentesinden talep etmesi oluşturmaktadır. Bu çerçevede sigorta koruması, Türk ve Alman hukukundaki baskın görüş ve düzenlemeler uyarınca sigortalı ebeveynin koruma kapsamı ile aynı olmaktadır. *Hohlfeld*, Avusturya Hukukunda sigortacının, yenidoğanın rizikonun gerçekleşmesi bakımından risk teşkil ettiği durumlarda, *-sözgelimi doğuştan gelen bir hastalık veya kalıtsal bir hastalık mevcutsa-* makul bir prim ek ücreti talep edebileceğini ifade etmektedir. Ayrıca belirtmek gerekir ki Alman hukukundan farklı olarak evlat edinilmiş küçükler bakımından sigortacının, *Österreich/Avusturya VVG §178e* uyarınca bu kişileri sigorta himayesi kapsamına dahil etme zorunluluğu bulunmamaktadır¹⁰⁸.

Sonuç

Sigortalının, hastalık veya sağlık alanındaki korunmaya değer menfaatleri Özel Sağlık Sigortası ile güvence altına alınmakta ve tedaviye ilişkin harcamaları, sigorta süresi içinde gerçekleşmesi koşuluyla poliçede gösterilen limitler dahilinde sigortacı tarafından karşılanmaktadır. Mezkûr sigorta sözleşmeleri tedavi giderlerini karşıladığında zarar sigortası hükümlerine tabi olmakta poliçede yazılan bedelin ödenmesi halinde ise meblağ sigortası hükümleri uygulandığından karma nitelikli bir yapıya sahiptir.

Kanun koyucu 6762 sayılı mülga TK'nda var olmayan yenidoğanın ya da evlat edinilen küçüğün sigorta himayesine dahil olabileceğine ilişkin hükmü mehz VVG § 198'den dil ve anlam itibariye değiştirerek 6102 sayılı TTK'na almıştır. Mezkûr madde, yenidoğanın ya da evlat edinilen küçüğün doğumdan ya da evlat edinme tarihinden itibaren iki aylık süre içerisinde yapılacak olan bildirimle sigorta teminatına dahil olacağını düzenlemektedir. Kanaatimizce burada yapılan bildirim yenilik doğuran bir hakkın kullanımıdır ve hakka sıkı sıkıya bağlıdır. Bu nedenle bildirim ancak sigorta ettiren yapabilmelidir. Bildirimin yapılmasıyla sigorta himayesine dahil olunması geçmişe etkili olarak düzenlenmiş olduğundan, sigortacının kabulüne gerek kalmadan yenidoğan ya da evlat edinilen küçük, bildirim tarihinden değil doğum ya da evlat edinme tarihinden itibaren himayeden faydalanacaktır. Ayrıca TTK md. 1520 gereğince TTK md. 1517 hükmü gereğince kısmi emredici olarak düzenlendiğinden hüküm içerisinde yer alan “aksi kararlaştırılmadıkça” ibaresi yenidoğanın sigorta himayesine dahil olduğu durumlarda sigortacının ek prim isteyebileceği şeklinde kabul edilmelidir. Böylece sigorta sözleşmelerinde kural olan sabit prim ilkesinin istisnası gündeme gelecek ve yenidoğanın sigorta

¹⁰⁵ Dural/Öğüz/Gümüş, 336; Langheid/Wandt/Hütt, VVG § 198 Rn. 18; HK-VVG/Jens Rogler VVG § 198 Rn. 8; Brück/Möller/Brand, VVG § 198 Rn. 20: Alman hukukunda da sigorta kapsamının başlangıcı ve iki aylık sürenin işlemesi açısından belirleyici olan tarih, evlat edinmenin hukuken geçerli hale geldiği gündür olduğu belirtilmekte; evlat edinme işleminin, Alman Medeni Kanunu'nun (BGB) § 1751/I hükmüne göre, mahkememim kabul kararının tebliği ile geçerlilik kazandığı ifade edilmektedir.

¹⁰⁶ TMK md. 306/III uyarınca eşlerden birinin diğerinin çocuğunu evlat edinmesi durumunun ele alınması gerekmektedir. Kanaatimizce bu durumda evlat edinilen küçük, yalnızca evlat edinmenin özel sağlık sigortası Sözleşmesine dahil olabilmelidir. Zira başlangıçta kendi ebeveynin özel sağlık sigortasına taraf olma hakkı bulunmamaktadır. Evlat edinilmesi halinde kendi ebeveyni bakımından evlat edinme olgusu gerçekleşmediğinden TTK md. 1517/II'de aranan şart gerçekleşmemiş olacaktır; Brück/Möller/Brand, VVG § 198 Rn. 21.

¹⁰⁷ Sözlü yargılamada, açıklanan kısa karar çoğunlukla gerekçeyi ihtiva etmemektedir. Bu durum ise hükmün bütün unsurlarıyla yazılmasının zorluğunun dikkate alınmasından kaynaklanmaktadır. Hukuk Muhakemeleri Kanunu (HMK) md. 294, bu durumu ele almaktadır: Murat Atalı, İbrahim Ermenek, Ersin Erdoğan, *Medeni Usul Hukuku*, (4. Baskı, Ankara: Yetkin Yayınları, 2021), 589. Bu durumda evlat edinme kararının tefhiminden sonra iki aylık sürenin başlaması gerekmektedir.

¹⁰⁸ Honsell/ Hohlfeld, § 178d Rn. 16.

himayesine dahil olması ile sözleşmenin başlangıcında kararlaştırılan prim, sözleşme süresi içerisinde değişmiş olacaktır.

Çalışmada sigorta ettiren bakımından prim borcunun ne zaman muaccel olacağı ve sigortacının sorumluluğunun ne zaman doğacağı da ayrıca incelenmiş, geçmişe etkili himaye bakımından sigortacının sorumluluğunun ek primin ödenmesine gerek olmadan bildirimle başlayacağı sonucuna varılmıştır. Bildirim tarihinden itibaren sağlanacak himaye bakımından ise sigorta ettirenin zeyilnameyi aldıktan sonra muaccel olan ek prim ödenmesi gerektiği belirtilmiştir. Yine ebeveynler için birden çok Özel Sağlık Sigortasının var olması durumunda himayenin nasıl belirleneceği Alman hukukunda var olan görüşler ışığında değerlendirilmiş ve esas olanın yenidoğanın ya da evlat edinilen küçüğün, ana ve baba için yaptırılan Özel Sağlık Sigortası Sözleşmelerinden teminatı daha fazla olana dahil olması gerektiği sonucuna varılmıştır. Şayet teminat kapsamı farklıysa bu takdirde kombine şekilde himaye sağlanması gerektiği belirtilmiştir. Nihai olarak Alman hukukundan yola çıkılarak TTK md. 1517 bakımından asgari sigortalılık ve bekleme sürelerinin kararlaştırılıp kararlaştırılmayacağı incelenmiş; TTK md. 1520'nin TTK md. 1517'yi kısmi emredici olarak düzenlemesinden hareketle Türk hukuku bakımından yenidoğanın ya da evlat edinilen küçüğün sigorta himayesine dahil olabilmesi için asgari sigortalılık ya da bekleme süresi kararlaştırılmayacağı sonucuna varılmıştır.

Kaynakça

- Alaçam Kırtay, Bade. *Özel Sağlık Sigortası Sözleşmesi*. Ankara: Seçkin Yayınları, 2022.
- Aral, İrem. "Türk Hukuku ve Avrupa Birliği Direktifleri Uyarınca Hayat Dışı Sigorta Şirketlerinin Kurulma ve Faaliyete Geçme Aşamasında Denetimi". *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 14/3 (2008), 55-112.
- Atalı, Murat/ Ermenek, İbrahim/Erdoğan, Ersin. *Medeni Usul Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları, 4. Baskı, 2021.
- Atamer, Kerim. "Geçmişe Etkili Sigorta", *Prof. Dr. Sabih Arkan'a Armağan*, ed. İsmail Kırca, 223-243, İstanbul: Onikilevha Yayınevi, 2019.
- Ayhan, Rıza/Çağlar, Hayrettin/Özdamar, Mehmet. *Sigorta Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları, 6. Baskı, 2023.
- Ayli, Ali. *Zarar Sigortalarında Prim Ödeme Borcu*. İstanbul: Vedat Kitapevi, 2003.
- Bach Peter/Mosen, Hans/ Weidensteiner, Josef. *Private Krankenversicherung*. München: CH Beck, 6. Baskı, 2023.
- Bergmann, Karl/ Pauge, Otto/ Steinmeyer, Burkhard / Dietrich Heinz, Von Koppenfels-Sples Katharina. *Gesamte Medizinrecht. Nomos*, 4. Baskı, 2024.
- Bergschneider, Ludwig. *Beck'sches Formularbuch Familienrecht*, München: CH BECK, 6. Baskı, 2022.
- Brück, Ernst/ Möller, Hans/ Brand, Oliver. *Versicherungsvertragsgesetz, (Krankenversicherung)*. Berlin: De Gruyter, 9. Baskı, 2020.
- Bozer, Ali. *Sigorta Hukuku*. Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1965.
- Bozkurt, Tamer. *Sigorta Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları, 13. Baskı, 2022.
- Can, Mertol. *Türk Özel Sigorta Hukuku*. Cilt I. Ankara: Adalet Yayınları, 2018.
- Çapa, Sadık. "Geçmişe Etkili Sigorta". *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 18/3 (2018), 341-362.
- Çeker, Mustafa. *Sigorta Hukuku*, Adana: Karahan Kitapevi, 19. Baskı, 2018.
- Çiftçi, Tuğba. *Grup Sigortası Kavramı ve Tabi Olduğu Hukuki Esaslar*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 2016
- Demir, İsmail. *Sigorta Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2023.
- Demirbaş, Harun. *Yenilik Doğuran Haklar*. İstanbul: Vedat Kitapevi, 2007.
- Deutsch, Erwin. *Das neue Versicherungsvertragsrecht: Mit dem Text des VVG 2008- Ein Grundriss, VVG GmbH*, 2007.
- Deutsch, Erwin/ Iversen, Thore. *Versicherungsvertragsrecht. VVG GmbH*, 2015.
- Dolar, Neyzen Fehmi. *Sigortacının Aydınlatma Yükümlülüğü*. Ankara: Seçkin Yayınları, 2023.
- Dural, Mustafa/ Ögüz, Tufan/Gümüş, Mustafa Alper: *Türk Özel Hukuku Cilt III Aile Hukuku*. İstanbul: Filiz Kitapevi, 2019.
- Er, Sefa. *Sigortacının Aydınlatma Yükümlülüğü*. Ankara: Adalet Yayınları, 2023.
- Eriş, Gönen. *Türk Ticaret Kanunu Hükümlerine Göre Sigorta Hukuku*. Seçkin Yayınları, Ankara, 2020.
- Eroğlu, Sevilay. *Hastalık Sigortasının Kurulmasında İhbar Külfeti*. Ankara: Seçkin Yayınları, 2005.

- Grote, Joachim/ Finkel, Bastian. "Rechtsprechungsübersicht zum Versicherungsvertragsrecht im ersten Halbjahr". *Neue Juristische Wochenschrift* 32 (2024), 2311-2316.
- Günay, Barış. *Sigorta Hukuku*, Ankara: Seçkin Yayınları, 4. Baskı, 2022.
- Honsell, Heinrich. *Berliner Kommentar zum Versicherungsvertragsgesetz*, Springer, 1999.
- Kara, Hacı. *Sigorta Hukuku*, İstanbul: Onikilevha Yayınları, 2. Baskı, 2021.
- Karaarslan, Tekincan Akif. *Sigorta Sözleşmelerinde Prim Ödeme Borcu*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2024.
- Kaya, Arslan. *Türk Ticaret Kanunu Şerhi Acentelik*. İstanbul: Beta Yayınları, 2. Baskı, 2016.
- Kayıhan, Şaban. "Hastalık ve Sağlık Sigortası". *Regesta Hukuk Dergisi* 5/2 (2020), 255-282.
- Kender, Rayegan. *Türkiye’de Hususi Sigorta Hukuku*. İstanbul: Onikilevha Yayınları, 17. Baskı, 2021.
- Langheid, Teo/ Wandt, Manfred. *Münchener Kommentar Versicherungsvertragsgesetz*. München: CH BECK, 2. Baskı, 2017.
- Langheid, Teo/Rixecker. *Versicherungsvertragsgesetz*. München: CH BECK, 7. Baskı, 2022.
- Memiş, Tekin. *Sigorta Sözleşmesi Şartlarının Yargısal Denetimi*. İstanbul: Onikilevha Yayınları, 2016.
- Omağ, Merih Kemal. "Özel Sigorta Hukukunda Sigortalıların Korunması/Himayesi". *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 15/2, (2016), 555-576.
- Orhaner, Emine. *Sigortacılık*, Ankara: Siyasal Kitapevi, 2014.
- Prölss, Erich/ Martin, Anton. *Beck’sche Kurz Kommentare Versicherungsvertragsgesetz, VVG*. München: CH BECK, 31. Baskı, 2021.
- Prölss, Erich/ Martin, Anton. *Beck’sche Kurz Kommentare Versicherungsvertragsgesetz, VVG*. München: CH BECK, 26. Baskı, 1998.
- Prölss, Erich/ Martin, Anton. *Beck’sche Kurz Kommentare Versicherungsvertragsgesetz, VVG*. München: CH BECK, 26. Baskı, 2004.
- SPICKHOFF, Andreas. *Medizinrecht*. München CH Beck, 4. Baskı, 2014.
- Rüffer, Wilfried/ Halbach, Dirk. *Versicherungsvertragsgesetz, Nomos*: 4. Baskı, 2020. (HK VVG).
- Sayhan, İsmet. *Sigorta Sözleşmelerinin Konusu*, Ankara: Yetkin Yayınları, 2001.
- Schmidt, Otto. "Private Krankenversicherung: Kindernachversicherung bei Zeugung durch Leihmutterschaft". *Monatsschrift für Deutsches Recht* 15 (2019), 940-941.
- Schoenfeldt, Christian. "Reform der Privaten Krankenversicherung insbesondere Reformfragen der Alterungsrückstellung und der künftigen Produktgestaltung". *Zeitschrift für die gesamte Versicherungswissenschaft* 91 (2002), 137-154.
- Şeker, Muhammed. *Sağlık Sigortasında Teminatın Kapsamı*, Dokuz Eylül Üniversitesi SBE Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 2024.
- Şeker, Zehra. "Sigorta Sözleşmesinin Hukuki Niteliği Üzerine" *Prof. Dr. M. Kemal Oğuzman’ın Anısına Armağan*, İstanbul: Beta Yayınları, 2000, 1043-1061.
- Sodan, Helge. *Private Krankenversicherung und Gesundheitsreform 2007*, Berlin: Duncker Humblot, 2. Baskı, 2010.

- Süzel, Cüneyt. “Özel Sağlık Sigortası Sözleşmesinin Hukuku Niteliği, Tarafları ve Ömür Boyu Yenileme Garantisi”. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 24/2 (2018), 931-965.
- Şenocak, Kemal. “Hayatı Sigorta Edilecek Kişi (Riziko Şahsı) (TTK md. 1490)”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi* 28/4 (2012) 47-82.
- Şirin, Melih. *Özel Sağlık Sigortası*, İstanbul: Onikilevha Yayınları, 2022.
- Taşkın, Melda. *Krediye Bağlı Hayat Sigortası Sözleşmesi*, İstanbul: Onikilevha Yayınları, 2019.
- Trittmacher, Jens. “Pflegetagegeld für ein Behindertes Kind”. *Verbraucher u. Recht* 10 (2023), 378-379.
- Uluğ Cicim, İlknur. “Covid-19’un Özel Sağlık Sigortaları ve Tamamlayıcı Sağlık Sigortalarına Etkisi”, 2020 Sonrasında Deniz Ticareti ve Sigorta Hukuku: Olası Sorunlar, ed. Sezer Ilgın/Bülent Sözer, 185-201, İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2017. (Covid-19).
- Uluğ Cicim, İlknur. “Özel Sağlık Sigortası Sözleşmelerinde Birden Çok Sigorta”, Sigorta Hukukunun İki Güncel Sorunu: İnsansız Araçlar – Sorumluluk ve Özel Sağlık Sigortalarında Birden Çok Sigorta Sempozyumu, ed. Serap Amasya, 207-235, İstanbul: Onikilevha Yayınları, 2020. (Birden Çok).
- Ünan, Samim. “Türk Ticaret Kanunu Taslağı’nın Sigorta Hukuku Başlıklı Altıncı Kitabı Hakkında Düşünceler”. *Sigorta Hukuku Dergisi* (2005), 109-196. (Tasarı)
- Ünan, Samim. *Türk Ticaret Kanunu Şerhi VI. Kitap Sigorta Hukuku Cilt I*, İstanbul: Onikilevha Yayınları, 2016 (Cilt I).
- Ünan, Samim. *Türk Ticaret Kanunu Şerhi VI. Kitap Sigorta Hukuku Cilt III*, İstanbul: Onikilevha Yayınları, 2017 (Cilt III).
- Veith, Jürgen/ Grafe, Jürgen/ Gebert, Yvonne. *Der Versicherungsprozess*. Nomos, 4. Baskı, 2020.
- Yazıcıoğlu, Emine. “Sigortacının Bilgilendirme (Aydınlatma) Yükümlülüğü” *Sigorta Hukuku Sempozyumları*, İstanbul: Onikilevha Yayınları, 2018, 391-423.
- Yazıcıoğlu, Emine/ Şeker Öğüz, Zehra. *Sigorta Hukuku*. İstanbul: Filiz Kitapevi, 5. Baskı, 2021.
- Yetiş Şamlı, Kübra. “Sigortacının Aydınlatma Yükümlülüğünü Düzenleyen TTK m. 1423 Hükmüne İlişkin Bazı Değerlendirmeler”. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* 22/3 (2016), 2977-3004.
- Yolal, Oğuz. *Geçmiş Etkili Sigorta*, Ankara: Seçkin Yayınları, 2022.
- VVG 30 Mayıs 2024 Ara Komisyon Raporu<<https://www.jura.uni-hamburg.de/media/einrichtungen/sem-versicherungsrecht/gesetzesaenderungen/zwischenbericht-der-vvg-kommission-2002-05-30.pdf>> (18 Eylül 2024)

Makale Bilgi Formu

Çıkar Çatışması Bildirimi: Yazar tarafından potansiyel çıkar çatışması bildirilmemiştir.

Yapay Zeka Bildirimi: Bu makale yazılırken hiçbir yapay zeka aracı kullanılmamıştır.

İntihal Beyanı: Bu makale iThenticate tarafından taranmıştır.